

Micul Print - Antonie de Saint Exupery

Antoine de Saint-Exupery

Le Petit Prince

**cu desenele autorului
traducere de Cătălin Dinu**

**Norii 2001
New York**

Dedicație

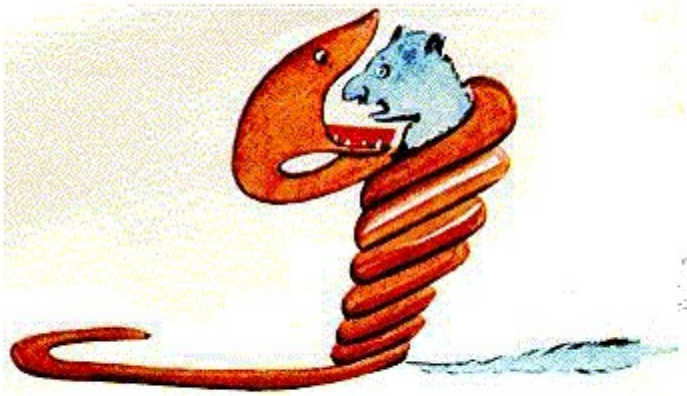
Lui Leon Werth

Îmi cer scuze copiilor că dedic această carte unui om mare. Am o scuză serioasă: acest om mare este cel mai bun prieten din lume pe care îl am. Mai am o scuză: această persoană poate înțelege orice, chiar și cărțile pentru copii. Am și o a treia scuză: acest om mare locuiește în Franța, unde suferă de foame și frig. El are nevoie să fie consolată. Dacă toate aceste scuze nu sunt de ajuns, aș vrea să fac dedicația copilului care a fost odinioară cel care este omul mare de acum. Toți oamenii mari au fost mai întâi copii. (Dar puțini dintre ei își mai amintesc). Corectez deci dedicația mea:

Lui Leon Werth, băiețelul de odinioară

Capitolul I

Pe când aveam șase ani am văzut odată o imagine nemaipomenită, într-o carte despre pădurile virgine și care se numea “Întâmplări trăite”. Imaginea reprezenta un șarpe boa care înghițea o fiară. Iată copia desenului:

În carte se spunea: “Șerpii boa își înghit prada întreagă, fără să o mestece. Apoi nu se mai pot mișca și dorm timp de șase luni cât durează digestia.”

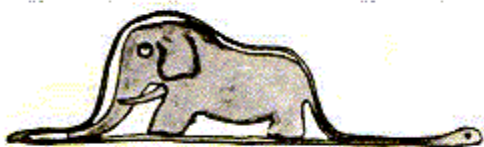
M-am gândit mult atunci la aventurile junglei și, la rîndul meu, am reușit, cu un creion colorat, să fac primul meu desen, care arăta cam așa:

Am arătat capodopera mea oamenilor mari și i-am întrebat dacă desenul meu îi înfricoșa.

Ei mi-au răspuns: “De ce te-ar înfricoșa o pălărie?”

Desenul meu nu reprezenta o pălărie. El reprezenta un șarpe boa care digeră un elefant. Am desenat atunci interiorul șarpelui boa, așa încît oamenii mari să poată înțelege. Ei au nevoie totdeauna de explicații. Desenul meu numărul doi era cam așa:

Oamenii mari m-au sfătuit să las la o parte desenele cu șerpi boa închiși sau deschiși și să mă ocup mai degrabă de geografie, istorie, aritmetică și gramatică. În felul acesta am abandonat, la vârsta de șase ani, o carieră nemaipomenită în pictură. Fusesem descurajat de insuccesul primelor mele două desene. Oamenii mari nu înțeleg niciodată nimic singuri și este obositor pentru copii să le tot explice.

A trebuit deci să îmi aleg o altă meserie și am învățat să pilotez avioanele. Am zburat cam prin toată lumea. Iar geografia, e adevărat, mi-a fost de mare folos. Știam să recunosc și să deosebesc, de la prima vedere, China de Arizona. O astfel de abilitate e folositoare dacă te rătăcești noaptea.

Cînd întâlneam pe cineva care îmi părea ceva mai lucid, îi arătam desenul meu numărul unu; făceam un experiment, vrînd să știu dacă într-adevăr înțelegea lucrurile. Dar întotdeauna omul mare îmi răspundea: “E o pălărie”. Atunci nu îi mai vorbeam nici de șerpi boa, nici de păduri virgine, nici de stele. Mă puneam la mintea lui. Îi vorbeam de bridge, de golf, de politică și de modă. Iar omul mare era foarte mulțumit pentru că făcuse cunoștință cu cineva atît de interesant.

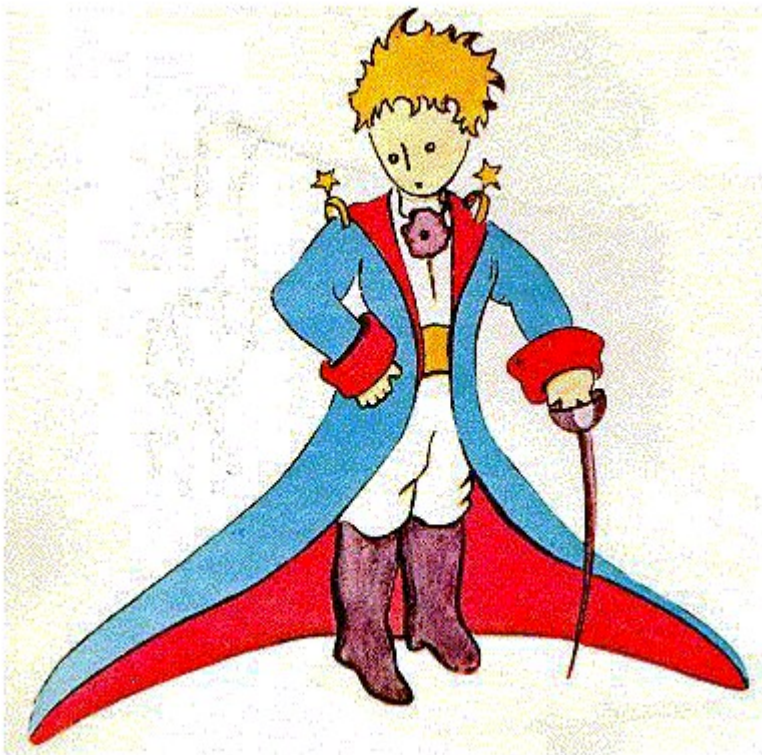
Capitolul II

Am trăit astfel singur, fără nimeni cu care să vorbesc cu adevărat, pînă ce am avut o pană în deșertul Sahara, acum șase ani. Ceva se stricase la motorul meu. Și cum nu aveam cu mine nici mecanic, nici pasageri, mă pregăteam să încerc să fac de unul singur o reparație dificilă. Pentru mine era o chestiune de viață sau de moarte. Apă de băut abia de-aveam pentru opt zile.

Am adormit deci în prima seară, pe nisip, la mii de kilometri de orice pămînt locuit. Eram mai izolat decît un naufragiat pe o scîndură în mijlocul oceanului. Vă imaginați atunci ce surpriză am avut cînd, în zorii zilei, m-a trezit o voce simpatică. Auzii:

- Te rog ... desenează-mi o oaie!
- Poftim ???
- Desenează-mi o oaie...

Am sărit în picioare ca lovit de trăsnet. M-am frecat bine la ochi. Am privit bine și am văzut un omuleț extraordinar care mă privea cu foarte multă seriozitate. Iată cel mai bun portret pe care am reușit să i-l fac mai târziu. Dar desenul meu este, desigur, cu mult mai puțin fermecător decât modelul. Dar nu e vina mea. Fusesem descurajat în cariera mea de pictor de către oamenii mari, la vârsta de șase ani, și nu învățasem să mai desenez nimic altceva afară de șerpi boa închiși și deschiși.

Am privit această apariție cu ochii mari de mirare. Nu uitați că mă găseam la mii de kilometri de orice regiune locuită. Or micuțul meu nu îmi părea nici rătăcit, nici mort de oboseală ori de foame, nici mort de sete, nici mort de frică. Nimic în înfățișarea sa nu sugera un copil pierdut în mijlocul deșertului, la mii de kilometri de orice regiune locuită. Când am reușit în sfârșit să vorbesc, i-am spus:

- Dar ce faci tu aici?

Și el îmi repetă atunci, cu voce blîndă, ca pe un lucru foarte serios:

- Te rog... desenează-mi un miel...

Cînd misterul este prea impresionant, te lași copleșit și faci ceea ce ți se spune. Pe cît de absurd îmi părea, la mii de kilometri depărtare de orice ținut locuit și în pericol de moarte, mi-am scos din buzunar o foaie de hîrtie și un pix. Dar mi-am amintit atunci că studiasem mai ales geografia, istoria, aritmetica și gramatica și îi spusei omulețului - cu un pic de amărăciune - că nu știam să desenez. El îmi răspunse:

- Nu-i nimic. Desenează-mi o oaie.

Cum nu desenase niciodată o oaie, am refăcut unul din cele două desene pe care le știam. Cel cu șarpele boa închis. Am fost stupefiat să-l aud pe omuleț răspunzîndu-mi:

- Nu! Nu! Nu vreau un elefant într-un boa. Un șarpe boa este foarte periculos, iar un elefant este prea mare și încurcă. La mine este foarte puțin loc. Am nevoie de o oaie. Desenează-mi o oaie.

Atunci am desenat:

El privi atent, apoi spuse:

- Nu! Asta este deja foarte bolnavă. Fă alta.

Am desenat din nou:

Prietenul meu surîse cu amabilitate:

- **Vezi bine... asta nu e oaie, e un berbec. Are coarne...**

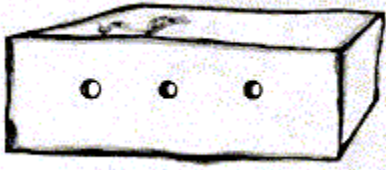
Am refăcut încă o dată desenul meu:

- **Asta e prea bătrînă. Eu vreau o oaie care să trăiască mult timp.**

Atunci, fără să mai am prea multă răbdare, pentru că mă grăbeam să încep demontarea motorului meu, am schițat desenul de mai jos și am spus, puțin nervos:

- **Asta e cușca, iar oaia pe care o vrei tu este înăuntru.**

Am fost foarte surprins cînd am văzut luminîndu-se fața omulețului care mă judecase pînă atunci:

- **E exact ce vroiam! Crezi că îi trebuie multă iarbă acestei oi?**
- **De ce?**

- Pentru că la mine e mic de tot...
- Va fi de ajuns, sigur. Ți-am dat o oaie mică.

Își aplecă spre desen capul și zise:

- Nu chiar așa mică... Uite! A adormit...

Și astfel am făcut cunoștință cu micul prinț.

Capitolul III

Îmi trebui mult timp ca să înțeleg de unde venea. Micul prinț îmi punea multe întrebări, dar nu părea niciodată să le înțeleagă pe ale mele. Totul mi s-a lămurit mai degrabă prin cuvintele rostite de el întâmplător. Bunăoară, când a zărit pentru prima oară avionul meu (nu îl voi desena aici, e un desen mult prea complicat pentru mine), m-a întrebat:

- Ce este lucrul ăla?
- Nu e un simplu lucru. Zboară. E un avion. E avionul meu.

Și eram mîndru că îi spuseseam că eu zburam. Atunci strigă:

- Cum? Ai căzut din cer!?
- Da, am spus eu cu falsă modestie.
- Aha! E comic...

Și micul prinț avu o adevărată izbucnire de rîs care mă irită mult. Eu vreau să mi se ia în serios lucrurile nefericite care mi se întîmplă. Apoi adăugă:

- Deci și tu vii din cer! De pe ce planetă ești tu?

Am întrevăzut din întrebarea lui, ca într-o sclipire, ceva din misterul prezenței lui și l-am întrebat deodată:

- Deci tu vii de pe altă planetă?

Dar el nu îmi răspunse. Dădu încet din cap privind-mi avionul:

- E adevărat că tu nu poți veni de prea departe, de acolo de sus...

Și se cufundă într-o stare de reverie care dură mult timp. Apoi, scoțînd oaia mea din buzunar, o contemplă ca pe o comoară, îndelung.

Vă imaginați cît de intrigat am putut fi de această semiconfidență a sa despre “celelalte planete”. Mă străduii deci să aflu ceva mai mult:

- De unde vii tu, omulețul meu drag? Unde este “la tine”? Unde vrei să duci oaia mea?

Îmi răspunse după o liniște gînditoare:

- Ce e bun cu cușca pe care mi-ai dat-o e că poate servi drept adăpost oii noaptea.
- Bineînțeles. Și dacă ești drăguț, îți voi mai da și o coardă să o prinzi ziua. Și un țăruș de care să o legi.

Propunerea păru să îl surprindă foarte tare pe micul prinț:

- Să o leg? Ce idee caraghioasă!
- Dar dacă nu o legi, va pleca încotro va vedea cu ochii și se va pierde...

Și prietenul meu avu aici o nouă izbucnire de râs:

- Dar unde vrei să mergă?
- Nu conteaza unde. Drept înainte...

Atunci micul prinț remarcă foarte serios:

- Nu-i nimic, e atât de mic la mine!

Și cu un pic de melancolie, poate, adăugă:

- Drept înainte nu poate ajunge prea departe...

Capitolul IV

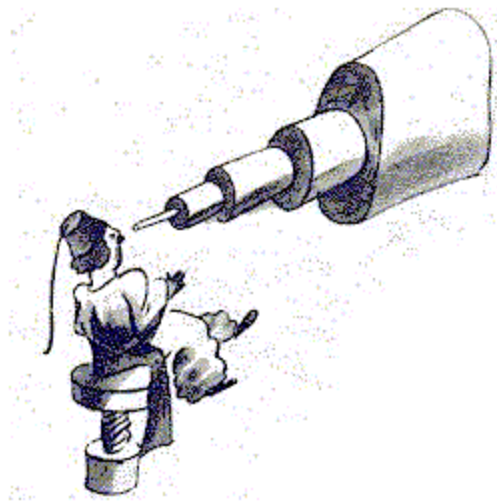
Aflasem astfel un al doilea lucru foarte important: că planeta sa era de-abia cu puțin mai mare decât o casă!

Asta nu mă putea uimi prea tare. Știam prea bine că în afară de marile planete ca Pământul, Jupiter, Marte, Venus, cărora li se dăduseră nume, există sute de alte planete care sunt uneori atât de mici că e o mare problemă să le vezi cu telescopul. Când un astronom descoperă o astfel de planetă, îi dă un nume care nu înseamnă prea mult. Îi spune bunăoară: “asteroidul 3251”.

Am motive serioase să cred că planeta de pe care venea micul prinț este asteroidul B 612.

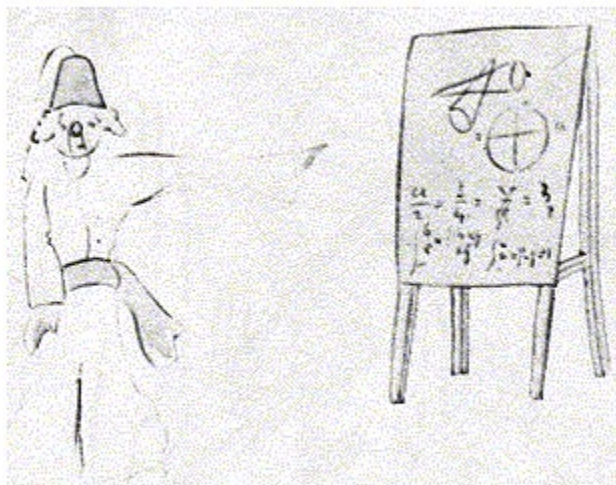

Acest asteroid nu a fost văzut decât în 1909, cu telescopul, de către un astronom turc.

El a făcut atunci o mare demonstrație a descoperirii sale la un Congres Internațional de Astronomie.

Dar nimeni nu l-a crezut din cauza costumului său. Așa sunt oamenii mari.

Din fericire pentru reputația asteroidului B 612, un dictator turc impuse poporului său, sub amenințarea pedepsei cu moartea, să se îmbrace în stilul european. Astronomul refăcu demonstrația sa în 1920, îmbrăcat europenește, foarte elegant. Și de data aceasta toată lumea fu de acord cu el.

Dacă v-am povestit aceste detalii despre asteroidul B 612 și dacă v-am spus numărul lui, am făcut-o pentru oamenii mari. Oamenilor mari le plac numerele. Când le vorbiți de un nou prieten, nu vă întreabă niciodată ceea ce este cu adevărat important. Nu vă întreabă niciodată: “Cum sună vocea lui? Ce jocuri îi plac? Colecționează fluturi?” Ei vă întreabă: “Câți ani are? Câți frați are? Cât cântărește? Cât câștigă tatăl său?” Numai atunci ei vor crede că l-au cunoscut. Dacă le spuneți oamenilor mari: “Am văzut o casă frumoasă din cărămidă roșie, cu mușcate la ferestre și cu porumbei pe acoperiș...”, ei nu vor reuși să își imagineze acea casă. Trebuie să le spui: “Am văzut o casă de o sută de mii de franci”. Atunci vor sări în sus: “Ce drăguță!”

Tot așa, dacă le veți spune: “Dovada că micul prinț a existat este că el era fermecător și că el vroia o oaie. Când vrei o oaie, asta e o dovadă că ești.”, vor ridica din umeri, luându-vă drept copii! Dar dacă le spuneți: “Planeta de unde venea este asteroidul B 612”, atunci vor fi convinși și vă vor lăsa în pace cu întrebările lor. Așa sunt ei. Nu trebuie să le-o luați în nume de rău. Copiii trebuie să fie totdeauna indulgenți cu oamenii mari.

Dar, desigur, nouă, celor care înțelegem viața, puțin ne pasă de cifre! Mi-ar fi plăcut să încep povestirea asta ca într-un basm cu zâne. Mi-ar fi plăcut să o încep așa:

“A fost odată un mic prinț care locuia pe o planetă cu puțin mai mare decât el și care avea nevoie de un prieten...” Pentru cei ce înțeleg viața, ar fi sunat mult mai firesc.

Căci vreau să se știe că nu mi-ar plăcea să-mi fie citită cartea într-un mod ușuratic. Sufăr când povestesc amintirile acestea. Sunt deja șase ani de când micul prinț a plecat cu oaia lui. Dacă îl descriu aici, este ca să nu îl uităm. E trist să uiți un prieten. Nu toată lumea a avut un prieten. Aș putea

deveni ca oamenii mari care nu se mai interesează decît de numere. Tocmai pentru a împiedica asta, am cumpărat culori și creioane colorate. E greu să te apuci din nou de desen, la vârsta mea, după ce nu ai desenat nimic altceva decît un șarpe boa închis și unul deschis, la vârsta de șase ani! Voi încerca, desigur, să fac portrete pe cît mai autentice. Dar nu reușesc mereu. Un desen e bun, altul mai puțin. Mă mai înșel un pic asupra înălțimii. Aici micul prinț e prea înalt. Dincolo e prea scund. Mai ezit și cînd e vorba de culoarea hainelor sale. Mă străduiesc și eu cum pot. Mă mai înșel și asupra altor detalii, mai importante. Dar asta este, va trebui să mă iertați. Prietenul meu nu îmi dădea niciodată explicații. El mă credea probabil la fel ca el. Dar eu, din nefericire, nu știu să văd oile aflate în cușcă. Poate sunt un pic precum oamenii mari. Cred că am îmbătrînit.

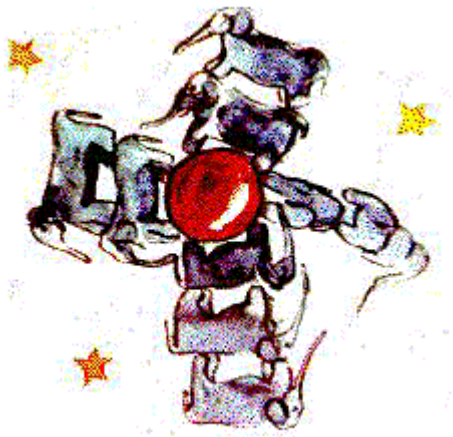

Capitolul V

În fiecare zi mai aflu cîte ceva despre planetă, despre plecare, despre călătorie. Totul venea încetul cu încetul, din vorbă în vorbă. În felul ăsta am aflat, în a treia zi, despre drama baobabilor.

Și de data aceasta am aflat tot datorită oii, căci brusc, micul prinț, cuprins de o serioasă îndoială, mă întrebă:

- E foarte adevărat, nu-i așa, ca oile mănîncă arbuștii?
- Da. E adevărat.
- Ah! Sunt mulțumit.

**Eu nu am înțeles de ce era așa important ca oile să mănânce arbuștii.
Dar micul prinț adăugă:**

- Prin urmare ele mănâncă și baobabii?

I-am atras atenția micului prinț că baobabii nu sunt arbuști, ci copaci mari cât o biserică și chiar dacă ar fi adus cu sine o armată de elefanți, tot nu reușea să vină de hac nici măcar unui singur baobab.

Ideea armatei de elefanți îl făcu pe micul prinț să rîdă:

- Ar trebui puși unii peste alții...

Dar el remarcă isteț:

- Baobabii, înainte de a crește, încep prin a fi mici.
- Exact! Dar de ce vrei tu ca oile tale să mănânce arbuștii de baobab?

El îmi răspunse: „Ei, cum de ce ?” ca și cum era vorba aici de un lucru evident. A trebuit ca inteligența mea să facă un mare efort pentru a înțelege singur despre ce era vorba.

De bună seamă, pe planeta micului prinț, se aflau, ca pe toate planetele, plante folositoare și plante dăunătoare. Prin urmare, semințe bune, ale plantelor folositoare, și semințe rele, ale plantelor dăunătoare. Dar semințele sunt invizibile. Ele dorm în tăcerea pământului, pînă ce acesta trezește prin magia sa pe una dintre ele. Atunci aceasta se întinde și își împinge mai întîi timid către soare o tulpiniță subțire și plătîndă; dacă este o ridiche ori un trandafir, poate fi lăsată să crească după cum dorește. Dacă e vorba însă de o plantă dăunătoare, aceasta trebuie smulsă imediat ce a fost recunoscută. Ori erau semințe teribile pe planeta micului prinț...erau semințele de baobab. Solul planetei era infestat cu ele. Iar un baobab care a fost lăsat să crească prea mult nu mai poate fi îndepărtat. El este o pacoste pentru toată planeta. O perforează cu rădăcinile sale. Iar dacă planeta este prea mică și baobabii prea numeroși, în cele din urmă planeta explodează.

„Este o chestiune de disciplină, îmi spunea mai tîrziu micul prinț. Cînd îmi terminam toaleta de dimineață, trebuia să fac cu foarte mare grijă toaleta planetei. Trebuia să îmi impun în mod regulat să smulg baobabii

imediat ce se puteau deosebi de arbuștii de trandafir, cu care se aseamăna mult cînd sunt foarte mici. Este o muncă foarte plictisitoare dar foarte ușoară.”

Și într-o zi mă sfătui să mă străduiesc să fac un desen frumos, să le intre bine în cap copiilor de pe pămînt. “Dacă ei călătoresc într-o zi, îmi spuse el, s-ar putea să le fie de folos. Uneori poți lăsa ceva ce ai de făcut pe mai tîrziu fără să se întîmple nimic. Dar cînd este vorba de baobabi, asta e întotdeauna o catastrofă. Am cunoscut o planetă locuită de un leneș. Neglijase trei arbuști...”

Și, după indicațiile micului prinț, am desenat acea planetă. Nu îmi place deloc să iau tonul unui moralist. Dar pericolul baobabilor e atît de pușin cunoscut și riscurile celui care s-ar rătăci pe un asteroid sunt atît de considerabile încît, pentru o singură dată, renunț la rezervele mele și

atrag atenția: „Copii! Aveți grijă cu baobabii!” O fac pentru a-mi avertiza prietenii de pericolul de lângă ei, dar de care nu știu, așa cum nu am știut nici eu, cel care m-am străduit atît să fac desenul acesta. Dar efortul a meritat. Vă veți întreba poate: de ce nu mai există în cartea aceasta și alte desene la fel de impunătoare ca cel cu baobabii? Răspunsul este foarte simplu: am încercat, dar nu am mai reușit. Cînd am desenat baobabii am fost animat de sentimentul urgenței.

Capitolul VI

Ah, micule prinț, am înțeles astfel puțin cîte puțin viața ta melancolică. Mult timp tu nu avusesesi ca distracție decît farmecul apusurilor de

soare. Am aflat acest nou detaliu în a patra zi, dimineața, când tu mi-ai spus:

- **Îmi plac mult apusurile de soare. Hai să vedem un apus de soare...**
- **Dar trebuie să așteptăm...**
- **Ce să așteptăm?**
- **Să așteptăm ca soarele să apună.**

Tu ai avut mai întâi o înfățișare foarte surprinsă, apoi ai râs de tine însuși. Și mi-ai spus:

- **Mă cred întotdeauna la mine!**

Într-adevăr. Când este miezul zilei în Statele Unite, în Franța soarele apune, precum știe toată lumea. Ar fi suficient să se poată merge în Franța pentru un minut pentru a asista la un apus de soare. Din nefericire, Franța este foarte departe. Dar pe mica ta planetă era suficient să tragi scaunul cu câțiva pași. Și tu puteai vedea apusul de soare de fiecare dată când doreai...

- **Într-o zi, am văzut apusul de soare de patruzeci și trei de ori!**

Și puțin mai târziu ai adăugat:

- **Știi... când ești așa trist îți place să te uiți la apusurile de soare...**
- **Deci tu erai chiar așa de trist în ziua cu cele patruzeci și trei de apusuri de soare? Dar micul prinț nu răspunse.**

Capitolul VII

În a cincea zi, tot datorită oii, am aflat încă un secret din viața micului prinț. El mă întrebă brusc, fără nici un preambul, ca și cum se gândise îndelung la asta:

- O oaie, dacă mănâncă arbuștii, mănâncă și florile?
- O oaie mănâncă tot ce întâlnește în cale.
- Chiar și florile care au spini?
- Da. Chiar și florile care au spini.
- Atunci la ce servesc spinii?

Nu știam. Eram atunci foarte ocupat încercând să deșurubez un șurub strâns prea tare din motorul meu. Eram foarte îngrijorat, căci pana mea începuse să mi se pară foarte gravă iar apa de băut care se epuiza mă făcea să mă tem de ce era mai rău.

- La ce folosesc spinii?

Micul prinț nu renunța niciodată la o întrebare, odată ce o pusese. Eu eram nervos din cauza șurubului meu și am răspuns la întîmplare:

- Spinii nu servesc la nimic, sunt pur și simplu răutate din partea florilor!
- Oh!

Dar după un moment de liniște el îmi spuse, cu un soi de răutate în voce:

- Nu te cred! Florile sunt slabe. Ele sunt naive. Ele se apără cum pot. Ele se cred teribile cu spinii lor...

N-am răspuns nimic. În momentul acela îmi ziceam: „Dacă șurubul ăsta mai rezistă mult, o să îl fac să sară dintr-o lovitură de ciocan”. Micul prinț îmi deranjă din nou gândurile:

- Deci tu crezi că florile...

- **Nu! Nu! Eu nu cred nimic! am răspuns la întâmplare. Eu mă ocup cu lucruri serioase aici!**

El mă privi stupefiat:

- **Lucruri serioase!**

El mă vedea cu ciocanul în mână și cu degetele negre de ulei de motor, aplecat asupra unui obiect care lui îi părea foarte urât.

- **Tu vorbești ca oamenii mari!**

Asta mă făcu să mă simt un pic rușinat. Iar el, nemilos, adăugă:

- **Tu confunzi totul... tu amesteci totul!**

Era foarte iritat. Scutură în vânt pletele sale blonde:

- **Cunosc o planetă unde este un domn roșu la față. El nu a mirosit niciodată o floare. El nu a privit niciodată o stea. Nu a iubit niciodată pe nimeni. Nu a făcut nimic altceva decât adunări. Și toată ziua repetă ca tine: „Sunt un om serios! Sunt un om serios!” și asta îl face să pleznească de mândrie. Dar asta nu e un om, asta e o ciupercă!**
- **O ce?**
- **O ciupercă!**

Micul prinț era de acum palid de mînie.

- **De milioane de ani florile își cresc spinii lor. De milioane de ani oile mănîncă totuși florile. Nu este atunci foarte serios să încerci să înțelegi de ce ele se străduiesc atît de tare să își crească spini care nu le folosesc la nimic? Nu este important războiul oilor cu florile? Nu este serios, mai important decît adunările domnului cel roșu? Și dacă eu știu o floare unică în lume, ce nu există în altă parte, decît pe planeta mea, și mai știu că o oiță ar putea-o face să dispară dintr-o singură mișcare, așa, pur și simplu, într-o dimineață, fără să își dea seama ce face, asta nu e important?**

El roși, apoi continuă:

- **Dacă cineva iubește o floare care nu există decît într-un singur exemplar în milioane de stele, asta e de ajuns pentru ca el să fie fericit cînd le privește. El își spune: „Floarea mea este acolo undeva...” Dar dacă oaia mănîncă floarea, pentru el este ca și cum, brusc, toate stelele s-ar stinge! Și tu crezi că asta nu e important!**

Nu mai putu zice nimic. Izbucni brusc în sughituri de plîns. Venise noaptea. Eu îmi abandonasem sculele. Nu îmi mai păsa nici de ciocanul meu, nici de șurubul meu, nici de sete, nici de moarte. Pe o planetă, a mea, pe pămînt, era un mic prinț care trebuia consolată! L-am luat în brațe și l-am legănat. I-am spus: „Floarea pe care o iubești tu nu e în pericol... Îi voi desena o botniță oii tale... Voi desena o armură pentru floarea ta... Voi...” Nu știam ce să mai zic. Mă simțeam foarte neîndemînat. Nu știam cum să ajung la inima lui, cum să îl mîngîi... E atît de misterios tărîmul lacrimilor...

Capitolul VIII

Am aflat destul de repede o seamă de lucruri despre această floare. Pe planeta micului prinț fuseseră întotdeauna flori foarte simple, împodobite cu un singur rînd de petale, aflate pretutindeni și care nu deranjau pe nimeni. Ele apăreau într-o dimineată în iarbă și seara dispăreau. Dar aceea germinase într-o bună zi dintr-un grăunte adus nu se știe de unde, iar micul prinț supraveghease cu foarte mare atenție acea tulpiniță care nu semăna cu celelalte. Putea să fie o nouă specie de baobab. Dar arbustul încetă curînd să crească și începu să pregătească o

floare. Micul prinț văzu ceva ca un bumb mare și simți că ceva miraculos avea să își facă apariția; floarea însă, la adăpostul bumbului verde, nu își mai termina pregătirile pentru a-și etala frumusețea. Ea își alegea cu grijă culorile. Se îmbrăca încet, își potrivea una câte una petalele. Nu vroia să apară șifonată ca macul. Ea nu vroia să apară decât în deplinătatea și sclipirea frumuseții sale. Da! Era cochetă! Toaleta sa misterioasă dură multe zile. Dar într-o bună dimineață, exact odată cu răsăritul soarelui, se arătă.

Și tocmai ea, care muncise cu atîta precizie, zise căscînd:

- **Ah! De-abia mă scol... Pardon... Sunt încă răvășită...**

Atunci micul prinț nu își putu stăpîni admirația:

- **Ce frumoasă ești!**
- **Nu-i așa, răspunse cu delicatețe floarea... Și sunt născută în același timp cu soarele...**

Micul prinț își dădu seama că nu era prea modestă, dar era atît de emoționantă!

- **Cred că este ora micului dejun, adăugă ea îndată, dacă ați avea bunătatea să vă gîndiți la mine...**

Și micul prinț, luat un pic prin surprindere, găsi o stropitoare cu apă proaspătă și o servi pe floare.

Astfel îl chinuia ea pe micul prinț cu vanitatea sa un pic bolnăvicioasă. Într-o zi, bunăoară, vorbind de cei patru spini ai săi, îi spuse micului prinț:

- Pot să vină chiar și tigrii, cu ghearele lor!

- Nu sunt tigri pe planeta mea, obiectă micul prinț, și apoi tigrii nu mănâncă plante.
- Eu nu sunt o plantă, răspunse cu delicatețe floarea.
- Iartă-mă...

- **Nu mă tem deloc de tigri, dar am oroare de curenții de aer. Nu aveți un paravan?**

„Oroare de curenți de aer... nu e chiar un noroc pentru planeta mea. Floarea asta e destul de complicată..”

- **Seara mă veți pune sub un glob de sticlă. E foarte frig aici. E prost așezat. Acolo de unde vin eu...**

Dar aici se intrerupse. Ea venise ca sămîntă. Nu putuse cunoaște nimic din alte lumi. Umilită de a fi spus o minciună atît de naivă, tuși de două-trei ori, sperînd să îl pună și pe micul prinț într-o situație penibilă:

- **Cum e cu paravanul ăla?...**
- **Mergeam să îl caut, dar îmi vorbeai!**

Atunci ea începu din nou să tușească pentru a-i provoca totuși remușcări micului prinț.

Astfel, micul prinț, în ciuda dragostei sale pentru floare, se îndoi repede de ea. El luase în serios cuvinte fără importanță și devenise foarte nefericit.

„Ar fi trebuit să nu o ascult, îmi mărturisi el într-o zi, nu trebuie niciodată să ascuți florile. Trebuie să le privești și să le miroși. A mea parfuma planeta, dar eu nu știam să mă bucur de asta. Această istorie cu ghearele, care m-a deranjat atît, ar fi trebuit să mă emoționeze...”

Îmi mai mărturisi:

„Nu am știut să înțeleg nimic atunci! Ar fi trebuit să o judec după fapte și nu după cuvinte. Ea mă parfuma și mă bucura. Nu ar fi trebuit deloc să plec! Ar fi trebuit să ghicesc afecțiunea ei de dincolo de vorbele ei mari, orgolioase. Florile sunt atît de contradictorii! Dar eram prea tînăr ca să știu să iubesc.”

Capitolul IX

Cred că a profitat pentru evadarea lui de o migrație a păsărilor călătoare. În dimineața plecării aranjă totul pe planetă. Își curăță cu grijă vulcanii în activitate. El avea doi vulcani în activitate. Erau foarte folositori dimineața pentru încălzitul micului dejun. Mai avea și un vulcan stins. Dar, cum spunea el: „Nu se știe niciodată!” Curăță deci și vulcanul stins. Dacă sunt bine curățați, activitatea vulcanilor este moderată, fără erupții. Erupțiile vulcanice sunt ca focurile de șemineu. Evident, pe pământul nostru suntem prea mici pentru a ne curăța vulcanii. Din cauza asta ne fac atâtea probleme.

De asemenea, micul prinț smulse, cu un pic de melancolie, ultimii lăstari de baobabi. Credea că nu va mai trebui să vină niciodată. Iar toate aceste munci obișnuite i-au părut, în dimineața aceea, extrem de

plăcute. Și când udă pentru ultima oară floarea și se pregăti să o pună la adăpost sub globul ei, era cît pe-aci să plîngă.

- Adio, îi spuse el florii.

Dar ea nu îi răspunse.

- Adio, repetă el.

Floarea tuși. Dar nu din cauza vreunei răceli.

- **Am fost prostituță, îi spuse în cele din urmă. Îți cer iertare. Să fii fericit.**

El se miră de absența reproșurilor. Stătea cu globul în mână, surprins. Nu înțelegea acest calm al florii.

- **Da, te iubesc, îi spuse floarea. Nu ai știut nimic despre asta, din vina mea. Asta nu mai are nici o importanță. Tu ai fost la fel de prostuț ca mine. Să fii fericit... Lasă globul ăla în pace. Nu îl mai vreau.**
- **Dar vântul...**
- **Nu sunt chiar așa răcită... Aerul proaspăt al nopții îmi va face bine. Sunt o floare.**
- **Dar animalele...**
- **Trebuie să suport două sau trei omizi dacă vreau să cunosc și fluturii. S-ar părea că e foarte frumos. Dacă nu, cine mă va vizita? Tu vei fi departe. Cît despre animalele mari, nu mi-e teamă de nimic. Am ghearele mele.**

Și îmi arată plină de naivitate cei patru spini ai săi. Apoi adăugă:

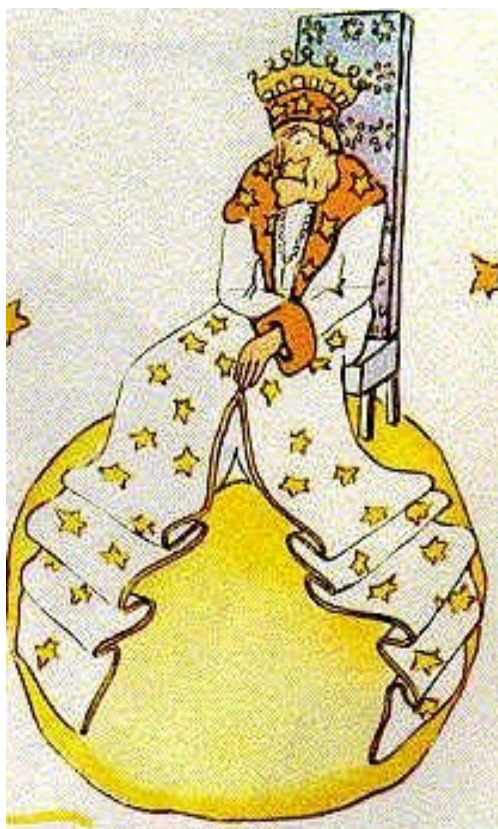
- **N-o mai amîna atîta, este agasant. Ai hotărît să pleci. Du-te!**

Ea nu vroia să o vadă plîngînd. Era o floare atît de orgolioasă...

Capitolul X

El se găsea în regiunea asteroizilor 325, 326, 327, 328, 329 și 330. Îi vizita atît pentru a avea o ocupație, cît și pentru a se instrui.

Primul era locuit de un rege. Regele ședea, îmbrăcat în purpură și hermină, pe un tron foarte simplu, dar maiestuos totodată.

- Ah, iată un supus, strigă regele când îl zări pe micul prinț.

Și micul prinț se întrebă:

- Cum m-o fi cunoscînd dacă nu m-a văzut niciodată?

El nu știa că, pentru regi, lumea e foarte simplificată. Toți oamenii sunt supuși.

- Apropie-te să te văd mai bine, îi spuse regele, care era foarte mîndru că este rege pentru cineva.

Micul prinț căută din ochi un loc unde să se așeze, dar planeta era toată acoperită de magnifica mantie de hermină. Rămase deci în picioare și, pentru că era obosit, căscă.

- Este contrar protocolului să caști în prezența unui rege, îi zise monarhul. Îți interzic.

- Nu pot să mă împiedic, răspuse micul prinț, cam zăpăcit. Am făcut o călătorie lungă și nu am dormit...

- Atunci, îi spuse regele, îți ordon să caști. Nu am văzut pe nimeni căscînd de ani de zile. A căsca e pentru mine o curiozitate. Haide! Mai cască! Este un ordin.

- Mă intimidez... nu mai pot... zise micul prinț roșind tot.

- Hmm! Hmm! răspuse regele. Atunci... îți ordon atât să caști cât și să...

Mai bălmăji un pic ceva și păru lovit în orgoliul său.

Căci regele ținea în mod special ca autoritatea lui să fie respectată. Nu tolera neascultarea. Era un monarh absolut. Dar, fiindcă era bun, dădea ordine rezonabile.

“Dacă aş ordona unui general să se schimbe într-o pasăre de mare, spunea el adesea, și generalul nu m-ar asculta, nu ar fi vina generalului. Ar fi vina mea”.

- Pot să mă așez? se interesă cu timiditate micul prinț.

- Îți ordon să te așezi, îi răspuse regele, care strânse maiestuos ceva din mantia sa de hermină.

Dar micul prinț era cu totul uimit. Planeta era minusculă. Peste ce putea regele să domnească?

- Sire, îi spuse... mă scuzați că vă întreb...

- Îți ordon să mă întrebi, se grăbi regele să spună.

- Sire...peste ce domniți dumneavoastră?

- Peste tot, răspuse regele, cu o mare simplitate.

- Peste tot?

Cu un gest discret, regele arătă planeta sa, celelalte planete și stelele.

- Chiar așa, peste tot? făcu micul prinț.

- Chiar așa...răspuse regele.

Căci nu numai că era un monarh absolut, dar era și un monarh universal.

- Și stelele vă ascultă?

- Bineînțeles, îi spuse regele. Ele mă ascultă. Nu tolerez indisciplina.

O asemenea putere atrase entuziasmul micului prinț. Dacă ar fi avut-o el, ar fi putut asista nu la patruzeci și patru, ci la șaiszeci și două sau chiar o sută sau chiar două sute de apusuri de soare în aceeași zi, fără să își tragă scaunul! Și cum se simțea un pic trist amintindu-și de planeta sa abandonată, își permise să solicite un favor regelui:

- Aș vrea să văd un apus de soare... Faceți-mi plăcerea... Ordonați soarelui să apună...

- Dacă aş ordona unui general să zboare din floare în floare precum un fluture sau să scrie o tragedie sau să se schimbe în pasăre marină și generalul nu ar executa ordinul primit, cine, dintre noi doi, ar fi de vină?
- Dumneavoastră ați fi, zise micul prinț hotărât.
- Exact. Trebuie să ceri de la fiecare ceea ce poate da, reluă regele. Autoritatea se bazează în primul rând pe rațiune. Dacă ordoni poporului tău să meargă să se arunce în mare, va face revoluție. Eu am dreptul să cer ascultare pentru că ordinele mele sunt rezonabile.
- Cum rămîne cu apusul meu de soare? întrebă micul prinț care nu uita niciodată o întrebare, o dată ce o pusese.
- Vei avea apusul tău de soare. Îl voi cere. Dar aş aştepta, bazîndu-mă pe experiența mea de guvernare, condițiile favorabile.
- Cînd va fi asta? se informă micul prinț.
- Hmm! Hmm! îi răspunse regele, care consultă mai întîi un calendar gros, hmm! hmm! asta va fi ... va fi ...cătore ora șapte și un sfert! Și vei vedea cît de bine sunt ascultat.

Micul prinț căscă. El regreta apusul său de soare ratat. Și apoi se plictisea deja puțin.

- Nu mai am nimic de făcut aici, îi spuse el regelui. Voi pleca!
- Nu pleca, răspunse regele care era atît de mîndru să aibă un supus. Nu pleca, te fac ministru!
- Ministru al cui?
- Al... al justiției!
- Dar nu e nimeni de judecat!
- N-aș spune, îi zise regele. Nu am făcut încă turul regatului meu. Sunt foarte bătrîn, nu am loc pentru limuzină și mă obosește să merg.
- Oh! Dar eu am văzut deja, spuse micul prinț, care se aplecă să arunce o privire și pe partea cealaltă a planetei. Nici acolo nu e nimeni...
- Atunci te vei judeca pe tine însuși, îi răspunse regele. Asta e cel mai dificil. Este mult mai dificil să te judeci pe tine însuși decît să judeci pe altul. Dacă reușești să te judeci bine, înseamnă că ești cu adevărat înțelept.
- Eu, spuse micul prinț, pot să mă judec pe mine însumi oriunde. Nu am nevoie să locuiesc aici.
- Hmm! Hmm! zise regele, cred că pe planeta mea e pe undeva un bătrîn șobolan. Îl aud noaptea. Vei putea să judeci acest bătrîn șobolan. Îl vei condamna la moarte din timp în timp. Astfel, viața lui va depinde de justiția ta. Dar tu îl vei grația de fiecare dată pentru a-l păstra. Nu e decît unul.
- Mie, răspunse micul prinț, nu îmi place să condamn la moarte și cred că o să plec.

- Nu, zise regele.

Dar micul prinț, terminându-și pregătirile, nu vru să îl intristeze pe bătrînul monarh:

- **Dacă maiestatea dumneavoastră ar dori să fie foarte bine ascultată, ar putea să îmi dea un ordin rezonabil. Ar putea să îmi ordone, spre exemplu, să plec într-un minut. Mi se pare că sunt favorabile condițiile...**

Regele nerăspunzînd nimic, micul prinț ezită mai întîi, apoi, cu un suspin, plecă.

- **Te fac ambasadorul meu, se grăbi să strige regele.**

Avea un aer foarte autoritar.

Oamenii mari sunt foarte ciudați, își zise micul prinț în sine, pe timpul călătoriei sale.

Capitolul XI

A doua planetă era locuită de un vanitos.

- Ah! Ah! Iată vizita unui admirator! strigă de departe vanitosul imediat ce îl zări pe micul prinț.

Căci, pentru vanitoși, ceilalți oameni sunt admiratori.

- Bună ziua, spuse micul prinț. Aveți o pălărie caraghioasă.
- E pentru salutat, îi răspunse vanitosul. Pentru salutat când sunt aclamat. Din nefericire nu trece nimeni niciodată pe aici.
- Da? zise micul prinț care nu înțelese.
- Lovește-ți mâinile una de alta, îl sfătui atunci vanitosul.

Micul prinț își lovi mâinile una de alta. Vanitosul salută modest ridicându-și pălăria.

- Asta e mai amuzant decît vizita regelui, își spuse în sine micul prinț. Și reîncepu să își lovească mîinile una de alta. Vanitosul reîncepu să salute ridicîndu-și pălăria.

După cinci minute de repetat, monotonia jocului îl plictisi pe micul prinț:

- Și pentru ca pălăria să cadă, întrebă el, ce trebuie făcut?

Dar vanitosul nu îl auzi. Vanitoșii nu aud niciodată decît laudele.

- Mă admiri într-adevăr mult? îl întrebă el pe micul prinț.

- Ce înseamnă a admira?

- A admira înseamnă a recunoaște că eu sunt omul cel mai frumos, cel mai bine îmbrăcat, cel mai bogat și cel mai inteligent de pe planetă.

- Dar tu ești singur pe planeta ta!

- Fă-mi această plăcere. Admiră-mă oricum!

- Te admir, spuse micul prinț, ridicînd un pic din umeri, dar de ce te-ar putea interesa asta?

Și micul prinț plecă.

Oamenii mari sunt cu siguranță foarte ciudați, își zise în sinea lui micul prinț, în timpul călătoriei.

Capitolul XII

Planeta următoare era locuită de un bețiv. Această vizită fu foarte scurtă, dar ea îl cufundă pe micul prinț într-o melancolie profundă:

- Ce faci tu aici? îi spuse bețivului, pe care îl găsi așezat în liniște în fața unei grămezi de sticle goale și a uneia de sticle pline.
- Beau, răspuse bețivul, cu un aer lugubru.
- De ce bei tu? îl întrebă micul prinț.
- Ca să uit, răspuse bețivul.
- Ca să uiți ce? se interesă micul prinț care deja îl compătimea.
- Ca să uit că mi-e rușine, mărturisi bețivul plecând capul.
- Rușine de ce? întrebă micul prinț care dorea să îl ajute.
- Rușine că beau! termină bețivul care se închise definitiv în tăcere.

Și micul prinț plecă, perplex.

Capitolul XIII

A patra planetă era cea a omului de afaceri. Acest bărbat era atât de ocupat încât nici măcar nu ridică, la sosirea micului prinț, capul.

- Bună ziua, îi spuse acesta. Vi s-a stins țigara.
- Trei și cu doi fac cinci. Cinci și cu șapte doisprezece. Doisprezece și cu trei cincisprezece. Bună ziua. Cincisprezece și cu șapte douăzeci și doi. Douăzeci și doi și cu șase douăzeci și opt. Nu e timp să o aprind din nou. Douăzeci și șase și cu cinci treizeci și unu. Uf! Asta face deci cinci sute de milioane șase sute douăzeci și două de mii șapte sute treizeci și unu.
- Cinci sute de milioane de ce?
- Poftim? Mai ești aici? Cinci sute de milioane de... nu mai știu... Am atât de lucru! Eu sunt serios, eu nu mă amuz cu baliverne! Doi și cu cinci fac șapte...
- Cinci milioane de ce, repetă micul prinț care niciodată în viața lui nu renunțase la o întrebare, o dată ce o pusese.

Omul de afaceri ridică capul:

- De cincizeci și patru de ani de când locuiesc pe planeta asta, nu am fost deranjat decât de trei ori. Prima dată a fost acum douăzeci și doi de ani, de către o rădașcă care picase dumnezeu știe de unde. Răspîndea un zgomot greu de suportat și am făcut patru greșeli într-o singură adunare. A doua oară a fost acum unsprezece ani, când am avut o criză de reumatism. Eu sunt un om serios. A treia oară... iată! Spuneam deci cinci sute de milioane...
- Milioane de ce?

Omul de afaceri înțelese că nu va avea pace pînă ce nu va răspunde:

- **Milioane din aceste lucruri mici care se văd uneori pe cer.**
- **Muște?**
- **Nu, mici lucruri care strălucesc.**
- **Albine?**
- **Nu, nu. Acele mici lucruri strălucitoare, aurii care îi fac să viseze pe leneși. Dar eu sunt serios! Eu nu am timp să cad în visare.**
- **Ah! Stelele?**
- **Da, asta e. Stelele.**
- **Și ce faci tu cu cinci sute de milioane de stele?**
- **Cinci sute de milioane șase sute douăzeci și două mii șapte sute treizeci și una. Eu sunt un om serios, eu sunt precis.**
- **Ce faci tu cu aceste stele?**
- **Ce fac cu ele?**
- **Da.**
- **Nimic. Le am**
- **Tu ai stelele?**
- **Da.**
- **Dar am văzut deja un rege care...**
- **Regii nu posedă. Ei “domnesc peste”. E complet diferit.**
- **Și la ce îți folosește să posezi stelele?**
- **Ca să fiu bogat.**
- **Și la ce îți servește să fii bogat?**
- **Să cumpăr alte stele, dacă cineva mai găsește altele.**

Acesta, își zise în sinea lui micul prinț, gîndește un pic ca bețivul meu.

Totuși mai puse cîteva întrebări:

- **Cum se pot poseda stelele?**
- **Ale cui sunt ele? ripostă, nemulțumit, omul de afaceri.**
- **Nu știu. Ale nimănui.**
- **Atunci sunt ale mele, pentru că eu m-am gîndit primul.**
- **Asta e de ajuns?**
- **Bineînțeles. Cînd găsești un diamant care nu e al nimănui, atunci e al tău. Cînd găsești o insulă care nu e a nimănui, este a ta. Cînd ai primul o idee, o brevetezi: e a ta. Iar eu posed stelele pentru că nimeni înaintea mea nu s-a gîndit să le posede.**
- **Asta e adevărat, spuse micul prinț. Și ce faci tu?**
- **Le administrez. Le număr și le răsnumăr, spuse omul de afaceri. E dificil. Dar eu sunt un om serios!**

Micul prinț nu era încă satisfăcut.

- **Eu, dacă am un fular, pot să îl iau și să îl pun în jurul gâtului meu. Eu, dacă am o floare, o pot culege și o pot lua. Dar tu nu poți culege stelele!**
- **Nu, dar le pot depune la bancă.**
- **Ce înseamnă asta?**
- **Înseamnă că scriu pe o bucată mică de hîrtie numărul stelelor mele. Și apoi încui cu cheia într-un sertar acea hîrtie.**
- **Asta e tot?**
- **E de ajuns!**

E amuzant, se gîndi micul prinț. Este destul de poetic. Dar nu este prea serios.

Micul prinț avea despre lucrurile serioase păreri complet diferite de cele ale oamenilor mari.

- **Eu, mai spuse el, am o floare pe care o ud în fiecare zi. Am trei vulcani pe care îi curăț în fiecare săptămînă. Căci îl curăț și pe cel stins. Nu se știe niciodată. Vulcanilor mei și florii mele le este de folos că eu le am. Dar tu nu ești util stelelor...**

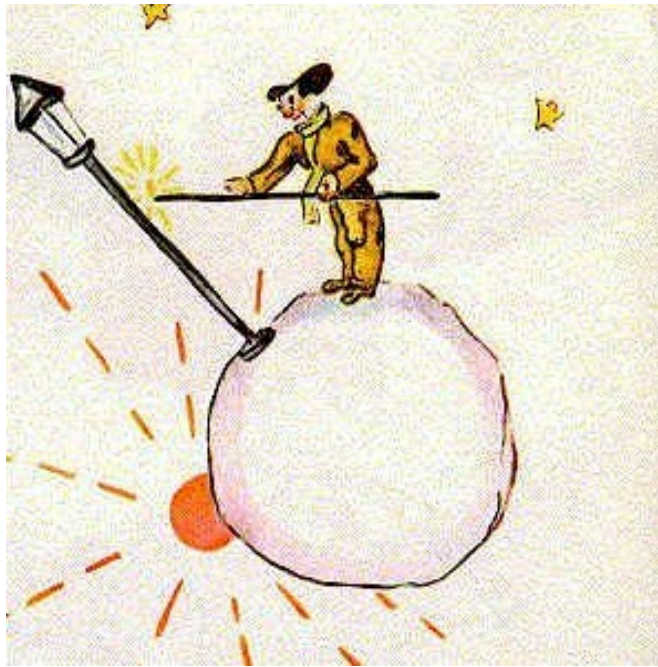
Omul de afaceri deschise gura, dar nu găsi nimic de răspuns, iar micul prinț plecă.

Oamenii mari sunt cu siguranță cu totul speciali, își spuse în sinea lui pe timpul călătoriei.

Capitolul XIV

A cincea planetă era foarte curioasă. Era cea mai mică din toate. Acolo era loc numai pentru un felinar și o persoană care îl aprindea. Micul prinț nu reușea să își explice la ce putea servi, undeva în cer, pe o planetă fără o casă, nepopulată, un felinar și un lampagiu. Totuși își spuse sieși:

Poate că acest om este absurd. Totuși este mai puțin absurd decît regele, vanitosul, omul de afaceri ori decît bețivul. Cel puțin munca lui are un sens. Cînd își aprinde felinarul, e ca și cum ar face să se nască o stea în plus ori o floare. Cînd își stinge felinarul, floarea ori steaua se culcă. Este o ocupație foarte drăguță. Este cu adevărat utilă pentru că este drăguță.

După ce ajunse pe planetă, îl salută respectuos pe lampagiul:

- Bună ziua. Pentru ce tocmai ți-ai stins felinarul?
- Acesta este consemnul, răspuse lampagiul. Bună ziua.
- Care consemn?
- Să îmi sting felinarul. Bună seara.

Și îl reaprinsă.

- Dar de ce îl reaprinzi?
- Țsta e consemnul, răspuse lampagiul.
- Nu înțeleg, spuse micul prinț.
- Nu e nimic de înțeles, spuse lampagiul. Consemnul e consemn. Bună ziua.

Și își stinse felinarul.

Apoi își tamponă fruntea cu o batistă în carouri roșii.

- Fac o muncă teribilă. Era cumsecade altădată. Stingeam dimineața și aprindeam seara. Aveam restul zilei ca să mă odihnesc și restul nopții ca să dorm...
- Și de atunci s-a schimbat consemnul?
- Consemnul nu s-a schimbat, spuse lampagiul. Asta e drama! Din an în an planeta s-a învârtit mai repede și mai repede și consemnul nu s-a schimbat!

- Și atunci?
- Atunci, pentru că face un tur pe minut, nu mai am nici o secundă de odihnă. Îl aprind și îl sting o dată pe minut!
- Asta e chiar drăguț! La tine zilele durează un minut!
- Nu e deloc drăguț, zise lampagiul. E deja o lună de când vorbim împreună.
- O lună?
- Da. Treizeci de minute. Treizeci de zile! Bună seara.

Și își aprinse din nou felinarul.

Micul prinț îl privi și îi plăcu acest lampagiu care era atât de fidel consemnului său. Își aminti de apusurile de soare pe care mergea să le vadă altădată, trăgându-și scaunul. Vru să îl ajute pe prietenul său:

- Știi... cunosc un mijloc de a te odihni când ai vrea...
- Vreau mereu, zise lampagiul.

Căci poți fi, în același timp, fidel și leneș.

Micul prinț urmă:

- Planeta ta este atât de mică încât o ocolești din trei pași. Nu ai decît să mergi încetișor pentru a rămîne mereu la soare. Când vei vrea să te odihnești vei merge... și ziua va dura atât de mult cît vei vrea tu.
- Asta nu mă ajută cu prea mare lucru, spuse lampagiul. Ceea ce imi place mie în viață este să dorm.
- N-ai noroc, spuse micul prinț.
- N-am noroc, răspuse lampagiul. Bună ziua.

Și își stinse felinarul.

Acela, își zise micul prinț mai tîrziu, pe cînd își urma călătoria, ar fi rău privit de toti ceilalți, de rege, de vanitos, de betiv, de omul de afaceri. Totuși este singurul care nu îmi pare ridicol. Este, poate, pentru că se ocupă de altceva decît de sine însuși.

Avu un suspin de regret și își mai zise:

- Acela e singurul pe care mi l-aș fi putut face prieten. Dar planeta sa e într-adevăr prea mică. Nu e loc de doi.

Ceea ce micul prinț nu îndrăznea să își mărturisească era că regreta această planetă binecuvîntată mai ales datorită celor o mie patru sute patruzeci de apusuri de soare în douăzeci și patru de ore!

Capitolul XV

A șasea planetă era o planetă de două ori mai mare. Era locuită de un bătrîn domn care scria cărți imense.

- Uite! Iată un explorator! strigă el, cînd îl zări pe micul prinț.

Micul prinț se așeză pe masă și răsufă un pic. Călătorise deja atîta!

- De unde vii tu? îi spuse bătrînul domn.

- Ce este cartea aceea mare? zise micul prinț. Ce faceți dumneavoastră aici?

- Eu sunt geograf, zise bătrînul domn.

- Ce este un geograf?

- Este un savant care știe unde se găsesc mările, fluviile, orașele, munții și deșerturile.

- E interesant, spuse micul prinț. În sfârșit, o meserie adevărată! Și aruncă o privire în jurul lui pe planeta geografului. Nu văzuse încă o planetă atât de maiestuoasă.
- E foarte frumoasă planeta dumneavoastră. Are oceane?
- Nu pot să știu, spuse geograful.
- Ah! (Micul prinț era decepționat). Dar munți?
- Nu pot să știu, zise geograful.
- Dar orase și fluvii și deșerturi?
- Nu pot să știu, spuse geograful.
- Dar sunteți geograf!
- Așa e, spuse geograful, dar nu sunt explorator. Îmi lipsesc cu desăvârșire exploratorii. Nu geograful ține numărătoarea orașelor, fluviilor, munților, mărilor și oceanelor. Geograful este prea important pentru a-și pierde timpul plimbându-se. El nu își părăsește biroul. Dar el îi primește pe exploratori. Îi interoghează și notează datele lor. Și dacă datele unuia dintre ei îi par interesante, geograful face o anchetă asupra moralității exploratorului.
- De ce?
- Pentru că un explorator care ar minți ar conduce la catastrofe în cărțile de geografie. Și tot așa un explorator care ar bea prea mult.
- De ce? întrebă micul prinț.
- Pentru că bețivii văd dublu. Atunci geograful ar nota doi munți, acolo unde nu este decât unul singur.
- Eu cunosc pe cineva, zise micul prinț, care ar fi un rău explorator.
- E posibil. Deci, când moralitatea exploratorului pare bună, se face o anchetă asupra descoperirii sale.
- Se merge să se vadă la fața locului?
- Nu. E prea complicat. Dacă e vorba de exemplu de descoperirea unui munte, se cere să se aducă pietre mari.

Deodată geograful se emoționează.

- Dar tu vii de departe! Tu ești explorator! Tu îmi vei descrie planeta ta!

Și geograful, avînd deschis registrul său, își ascuți creionul. Povestirile exploratorilor se notează mai întîi în creion. Pentru a le transcrie în cerneală se așteaptă ca exploratorul să furnizeze probe.

- Ei? zise geograful.
- Oh! La mine, zise micul prinț, nu e prea interesant, e foarte mic. Am trei vulcani. Doi vulcani în activitate și unul stins. Dar nu se știe niciodată.
- Nu se știe niciodată, aprobă geograful.

- Am și o floare.
- Noi nu notăm florile, zise geograful.
- De ce? Asta nu-i frumos!
- Pentru că florile sunt efemere.
- Ce înseamna "efemer"?
- Geografiile, spuse geograful, sunt cele mai prețioase dintre toate cărțile. Ele nu se demodează niciodată. E rar ca un munte să își schimbe locul. E foarte rar ca un ocean să se golească de apa sa. Noi scriem lucruri eterne.
- Dar vulcanii stinși se pot trezi, îl întrerupse micul prinț. Ce înseamnă "efemer"?
- Că vulcanii ar fi stinși sau activi e totuna pentru noi, zise geograful. Ceea ce contează pentru noi e muntele. El nu se schimbă.
- Dar ce înseamnă "efemer"? repetă micul prinț, care, în viața sa, nu renunțase la o întrebare o dată ce o pusese.
- Asta înseamnă "ceva care e amenințat de dispariție apropiată".
- Floarea mea e amenințată de dispariție apropiată?
- Desigur.

Floarea mea este efemeră, își zise micul prinț, și ea nu are decât patru spini să se apere împotriva lumii! Și eu am lăsat-o singură la mine!

Acolo avu primul sentiment de regret. Dar căpătă din nou curaj și întrebă:

- Ce mă sfătuiți să vizitez?
- Planeta Pământ, îi răspunse geograful. Are o bună reputație...

Și micul prinț plecă, gândind la floarea sa.

Capitolul XVI

A șaptea planetă fu deci Pământul.

Pământul nu e o planetă oarecare! Pe ea sunt o sută unsprezece regi (neuitînd, desigur, pe regii negri), șapte mii de geografi, nouă sute de mii de oameni de afaceri, șapte milioane și jumătate de bețivi, trei sute două milioane de oameni mari.

Pentru a vă da o idee de dimensiunile Pământului vă voi spune că înainte de inventarea electricității trebuia să se întrețină, pe cele șase continente, o

adevarată armată de patru sute șazeci și două de mii cinci sute unsprezece lampagii.

Văzut de puțin mai departe, efectul era splendid. Mișcările acestei armate erau potrivite ca acelea ale unui balet de operă. Întîi era rîndul aprinzătorilor de felinare din Noua Zeelandă și din Australia. Apoi aceștia, aprinzîndu-și lampioanele, se duceau să se culce. Apoi intrau la rîndul lor în dans aprinzătorii de felinare din China și Siberia. Apoi dispăreau și ei în culise. Venea rîndul celor din Rusia și din Indii. Apoi cei din Africa și din Europa. Apoi cei din America de Sud. Apoi cei din America de Nord. Și niciodată ei nu greșeau ordinea de intrare în scenă. Era grandios.

Doar aprinzătorul unicului felinar de la Polul Nord și confratele său de la unicul felinar al Polului Sud duceau o viață nonșalantă: ei munceau doar de două ori pe an.

Capitolul XVII

Cînd vrei să fii spiritual, se poate întîmpla să mai și minți un pic. Nu am fost foarte cinstit vorbindu-vă de lampagii. Risc să dau o idee falsă despre planeta noastră celor care nu o cunosc. Oamenii ocupă foarte puțin loc pe pămînt. Dacă cele două miliarde de locuitori ai pămîntului ar sta în picioare și destul de strînși, ca la un miting, ar încăpea lejer într-o piață publică de douăzeci de mile pe douăzeci de mile. S-ar putea strînge întreaga umanitate pe cea mai mică insuliță din Pacific.

Oamenii mari, bineinteles, nu vă vor crede. Ei își imaginează că ocupă mult loc. Ei se văd importanți precum baobabii. Îi veți sfătui atunci să facă un calcul. Ei adoră cifrele: asta le va place. Dar voi nu vă pierdeți timpul cu asta. E inutil. Aveți încredere în mine.

Micul prinț, o dată ajuns pe pământ, fu foarte surprins să nu vadă pe nimeni. Deja îi era teamă să nu fi greșit planeta, când un inel de culoarea lunii se mișcă în nisip.

- **Noapte bună, zise la întâmplare micul prinț.**
- **Noapte bună, răspuse șarpele.**
- **Pe ce planetă am căzut? întrebă micul prinț.**
- **Pe Pământ, în Africa, răspuse șarpele.**
- **Ah!... Deci nu există nimeni pe Pământ?**
- **Aici e deșertul. În deșerturi nu e nimeni. Pământul e mare, spuse șarpele.**

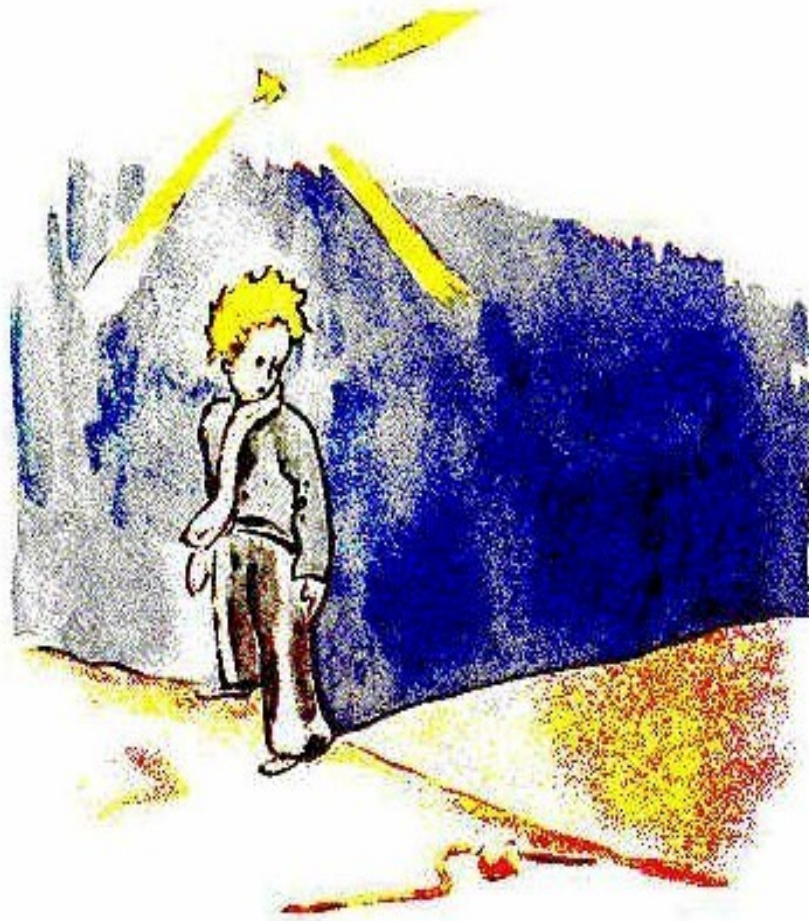
Micul prinț se așază pe o piatră și își ridică ochii către cer:

- **Mă întreb, spuse el, dacă stelele sunt luminate pentru ca fiecare să și-o poată regăsi într-o bună zi pe a sa. Privește planeta mea. E chiar deasupra noastră... Dar ce departe este!**
- **E frumoasă, spuse șarpele. Ce faci tu aici?**
- **Am probleme cu o floare, zise micul prinț.**
- **Ah! făcu șarpele.**

Și tăcură.

- **Unde sunt oamenii? reluă în sfârșit micul prinț. Ești cam singur în deșert...**
- **Ești singur și printre oameni, zise șarpele.**

Micul prinț îl privi îndelung:

- Ești un animal ciudat, îi spuse în cele din urmă, subțire ca un deget...
- Dar sunt mai puternic decât degetul unui rege, zise șarpele.

Micul prinț avu un surîs:

- Tu nu ești prea puternic... nici măcar nu ai labe... tu nu poți călători...
- Pot să te transport mai departe decât o navă, zise șarpele.

Se încolăci în jurul gleznei micului prinț, ca o brățară de aur:

- Pe acela pe care îl ating, îl redau pământului din care a venit, mai spuse el. Dar tu ești pur și vii de pe o stea...

Micul prinț nu răspunse nimic.

- Mi-e milă de tine, atât de slab, pe Pământul ăsta stîncos. Aș putea să te ajut într-o zi dacă regreți prea mult planeta ta. Aș putea...

- Oh! Am înțeles prea bine, zise micul prinț, dar de ce vorbești tu întotdeauna în enigme?
- Eu le descurc pe toate, răspunse șarpele.

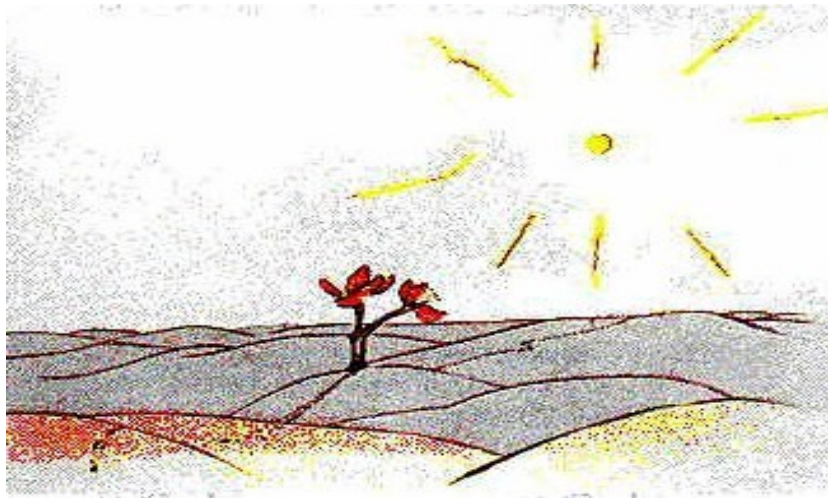
Și tăcură amîndoi.

Capitolul XVIII

Micul prinț traversă deșertul și nu întâlnește decît o floare. O floare cu trei petale, nimic mai mult...

- Bună ziua, zise micul prinț.
- Bună ziua, zise floarea.
- Unde sunt oamenii? întrebă politicos micul prinț.

Floarea văzuse într-o zi trecînd o caravană:

- Oamenii? Există, cred, șase sau șapte. I-am văzut cu ani în urmă. Dar nu știi niciodată unde să îi găsești. Vîntul îi plimbă. Le lipsesc rădăcinile și asta îi deranjează mult.
 - Adio, zise micul prinț.
 - Adio, zise floarea.
-

Capitolul XIX

Micul prinț se urcă pe un munte înalt. Singurii munți pe care îi cunoscuse vreodată erau cei trei vulcani care îi ajungeau pînă la genunchi. Și el se folosea de vulcanul stins ca de un taburet. "De pe un munte înalt ca ăsta, își spuse el, voi zări dintr-o dată toată planeta și toți oamenii..." Dar nu zări nimic în afară de vîrfuri stîncoase bine ascuțite.

- Bună ziua, spuse el la întîmplare.

- Bună ziua... Bună ziua... Bună ziua... îi răspunse ecoul.

- Cine sunteți voi? întrebă micul prinț.

- Cine sunteți voi... cine sunteți voi... cine sunteți voi... răspunse ecoul.

- Fiți prietenii mei, sunt singur, spuse el.

- Sunt singur... sunt singur... sunt singur... răspunse ecoul.

"Ce planetă ciudată! gîndi el atunci. E uscată, numai ascuțișuri și sărată.

Iar oamenilor le lipsește imaginația. Ei repetă ceea ce li se spune. La mine aveam o floare care vorbea întotdeauna prima..."

Capitolul XX

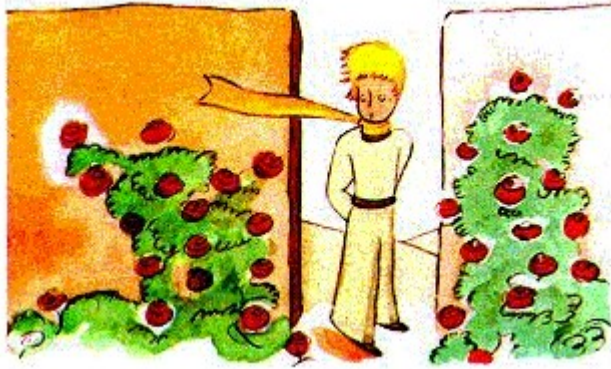
Se întâmplă în cele din urmă că micul prinț, după ce mersese mult timp prin nisipuri, ținuturi stâncoase și zăpezi, să descopere în sfârșit un drum. Iar drumurile duc întotdeauna la oameni.

- Bună ziua, spuse el.

Era o grădină plină cu trandafiri înfloriți.

- Bună ziua, spuseră trandafirii.

Micul prinț îi privi. Semănau cu toții cu floarea sa.

- Cine sunteți voi? îi întrebă el stupefiat.
- Noi suntem trandafiri, spuseră trandafirii.
- Ah! făcu micul prinț...

Și se simți foarte nefericit. Floarea lui îi spusese că ea era singura din specia ei în univers. Și iată că mai erau cinci mii, toate la fel, într-o singură grădină!

"Ar fi foarte atinsă, își spuse el, dacă ar vedea asta... ar tuși groaznic și ar face să pară că moare pentru a scăpa de ridicol. Și eu aș fi obligat să par că o îngrijesc, căci altfel, pentru a mă umili și pe mine, ea s-ar lăsa într-adevăr să moară..."

Apoi își mai zise: "Mă credeam în posesia unei flori unice și nu am decît un trandafir obișnuit. Ea și cei trei vulcani care îmi ajung pînă la genunchi și din care unul, poate, este stins pentru totdeauna, lucrurile astea nu fac din mine un prea mare prinț..." Și, culcat în iarbă, plînse.

Capitolul XXI

Atunci apăru vulpea.

- Bună ziua, zise vulpea.

- Bună ziua, răspunse politicos micul prinț, care se întoarse, dar nu văzu nimic.

- Sunt aici, zise vocea, sub pom, sub măr.
- Cine ești tu? zise micul prinț. Ești foarte drăguță...
- Sunt o vulpe, zise vulpea.
- Vino să te joci cu mine, îi propuse micul prinț. Sunt așa de trist...
- Nu pot să mă joc cu tine, zise vulpea. Nu sunt domesticită.
- Ah! Pardon, zise micul prinț.

Dar după ce se gândi, adăugă:

- Ce înseamnă "domesticit"?
- Tu nu ești de pe aici, spuse vulpea, ce cauți tu?
- Caut oamenii, spuse micul prinț. Ce înseamnă "a domestici"?
- Oamenii, spuse vulpea, au puști și vînează. E foarte neplăcut. Dar cresc și pui de găină. Țsta e singurul lor interes. Tu cauți pui?

- Nu, spuse micul prinț. Eu caut prieteni. Ce înseamnă "a domestici"?
- E un lucru uitat de mult, spuse vulpea. Înseamnă "a crea legături..."
- A crea legături?
- Bineînțeles, spuse vulpea. Tu nu ești deocamdată pentru mine decât un

băiețel care se aseamănă perfect cu oricare altul dintr-o sută de mii de băieți. Și eu nu am nevoie de tine. Și nici tu nu ai nevoie de mine. Eu nu sunt pentru tine decât o vulpe ca o sută de mii altele. Dar dacă tu mă domesticești, vom avea nevoie unul de altul. Tu vei fi pentru mine unic în lume. Eu voi fi pentru tine unică pe lume...

- Încep să înțeleg, zise micul prinț. Este o floare... cred că ea m-a domesticit.

- E posibil, spuse vulpea. Pe Pământ se întâmplă tot felul de lucruri...

- Oh! Asta nu e pe Pământ, spuse Micul prinț. Vulpea păru foarte intrigată:

- Pe o altă planetă?

- Da.

- Există vânători pe planeta aceea?

- Nu.

- Sună interesant. Dar pui?

- Nu.

- Nimic nu este perfect, suspină vulpea. Dar reveni la ideea sa:

- Viata mea e monotona. Eu vinez pui, oamenii mă vânează pe mine. Toți puii se aseamănă și toți oamenii sunt la fel. Deci mă cam plictisesc. Dar dacă tu mă domesticești, viața mea va fi cu totul alta, luminoasă. Aș cunoaște un zgomot de pas care va fi diferit de celelalte. Ceilalți pași mă fac să intru sub pământ. Al tău mă va chema afară, ca o muzică. Și încă ceva! Privește, vezi acolo câmpurile cu grâu? Eu nu mănânc pâine. Grâul este inutil pentru mine. Câmpurile de grâu nu înseamnă nimic pentru mine. Și asta e trist! Dar tu ai părul blond, aurit. Atunci când tu mă vei fi domesticit va fi minunat. Grâul, care este auriu, îmi va aminti de tine. Și îmi va plăcea zgomotul vântului prin grâu...

Vulpea tăcu și îl privi îndelung pe micul prinț:

- Te rog... domesticește-mă! spuse ea.

- Aș vrea mult, răspunse micul prinț, dar nu am prea mult timp. Am de găsit prieteni și multe lucruri de cunoscut.

- Nu cunoști decît lucrurile pe care le domesticești, spuse vulpea. Oamenii nu mai au timp să cunoască nimic. Ei cumpără de la negustori lucruri făcute de-a gata. Dar cum nu există negustori care să vîndă prieteni, oamenii nu mai au prieteni. Dacă vrei un prieten, domesticește-mă.

- Ce trebuie făcut? spuse micul prinț.

- Trebuie să fii foarte răbdător, răspunse vulpea. Te vei așeza mai întîi ceva mai departe de mine, cam așa, în iarbă. Te voi privi cu coada ochiului și tu nu vei zice nimic. Vorbirea e izvor de neînțelegeri. Dar în fiecare zi te vei putea așeza ceva mai aproape...

- A doua zi micul prinț reveni.

- Ar fi fost mai bine să fi revenit la aceeași oră, spuse vulpea. Dacă vii, de exemplu, la ora patru după-amiaza, voi începe să fiu fericită de la ora trei chiar. Cu cât timpul va trece, cu atât voi fi mai fericită. La ora patru voi fi agitată și neliniștită; voi descoperi fericirea! Dar dacă vii fără nici o socoteală, nu voi ști la ce oră să îmi pregătesc inima... trebuie ritualuri.

- Ce este un ritual? zise micul prinț.

- E ceva cu totul uitat, spuse vulpea. Este ceva care face ca o zi să fie diferită de alte zile, o oră de alte ore. Există un ritual, spre exemplu, la vânătorii mei. Ei dansează joia cu fetele din sat. Atunci joia este o zi minunată! Mă duc să mă plimb pînă în vii. Dacă vânătorii ar dansa nu se știe cînd, zilele ar fi toate la fel și eu nu aș avea deloc vacanță.

Astfel, micul prinț o domestici pe vulpe. Dar o dată și o dată, ora plecării fu aproape:

- Ah! făcu vulpea... voi plînge.

- E vina ta, zise micul prinț, eu nu ți-aș fi dorit răul, dar tu ai vrut să te domesticesc...

- Bineînțeles, spuse vulpea.

- Dar tu o să plîngi! zise micul prinț.

- Bineînțeles, răspunse vulpea.

- Atunci nu câștigi nimic din asta!

- Ba câștig, zise vulpea, gîndește-te la culoarea grîului.

Apoi adaugă:

- Mergi să revezi trandafirii. Vei înțelege că al tău este unic pe lume. Vei reveni să îmi spui adio, iar eu îți voi face cadou un secret.

Micul prinț plecă să revadă trandafirii.

- Voi nu sunteți deloc la fel ca trandafirul meu, voi nu reprezentați nimic pentru mine, spuse el. Nimeni nu v-a domesticit și nici voi nu ați domesticit pe nimeni. Voi sunteți precum era vulpea mea. Nu era decât o vulpe ca oricare alta dintr-o sută de mii. Dar eu mi-am făcut-o prietenă și acum este unică în lume.

Trandafirii erau stînjeniți.

- Voi sunteți frumoși, dar sunteți goi de înțeleșuri, le mai spuse. Nu e nici un motiv să mori pentru voi. Bineînțeles, pentru un trecător obișnuit, trandafirul meu este la fel ca voi. Dar el singur este mai important decât voi toți la un loc, pentru că el este cel pe care l-am udat. Pentru că el este cel pe care l-am adăpostit cu paravanul. Pentru că el este cel căruia i-am omorat omizile (în afară de două-trei cît să aibă și fluturi). Pentru că el este cel pe care l-am ascultat plîngîndu-se, ori lăudîndu-se, ori, uneori, chiar tăcînd. Pentru că este trandafirul meu.

Apoi reveni la vulpe:

- Adio, îi spuse el...

- Adio, spuse vulpea. Iată secretul meu. Este foarte simplu: nu vezi bine decât cu inima. Ceea ce este important nu se arată ochilor.

- Ceea ce este important nu se arată ochilor, repetă micul prinț, ca să își aducă aminte.

- Timpul pe care l-ai petrecut cu trandafirul tău îl face atît de important.

- Timpul pe care l-am petrecut cu trandafirul meu...repetă micul prinț, ca să își aducă aminte.

- Oamenii au uitat acest adevăr, zise vulpea. Dar tu nu trebuie să uiți. Ești răspunzător de tot ceea ce ți-ai apropiat, de tot ceea ce ai domesticit. Ești răspunzător de trandafirul tău...

- Sunt răspunzător de trandafirul meu... repetă micul prinț, ca să-și aducă aminte.

Capitolul XXII

- Bună ziua, zise micul prinț.

- Bună ziua, răspunse acarul.

- Ce faci tu aici, întrebă micul prinț?

- Triez călătorii, în grupuri de câte o mie, explică acarul. Expediez trenurile care îi transportă, când la dreapta, când la stînga.

Și un rapid iluminat, cu un zgomot de tunet, făcu să tremure cabina acarului.

- Sunt foarte grăbiți, zise micul prinț. Ce caută ei?

- Nici chiar mecanicul locomotivei nu știe, răspunse acarul.

Și un rapid iluminat trecu, zgomotos, în sens invers.

- Se întorc deja, întrebă micul prinț?

- Nu sunt aceeași, răspunse acarul. Sunt alții.

- Nu erau mulțumiți acolo unde se aflau?

- Niciodată nu ești mulțumit acolo unde te afli, zise acarul.

Și afară se auzi tunetul unui al treilea rapid iluminat.

- Îi urmăresc pe primii călători, remarcă micul prinț.

- Nu-i urmăresc deloc, zise acarul. Ei dorm acolo înăuntru sau cască de-a binelea. Doar copiii stau cu nasul în geam.

- Numai copiii știu ce caută, zise micul prinț. Ei își pierd timpul cu o

păpușă de cîrpe, care devine foarte importantă și dacă cineva le-o ia, încep să plîngă...

- Ei au noroc, zise acarul.

Capitolul XXIII

- Bună ziua, zise micul prinț.

- Bună ziua, zise negustorul de pilule perfecționate care potoleau setea. Înghiți una pe săptămîină și nu mai ai nevoie să bei nimic.

- De ce vinzi așa ceva? întrebă micul prinț.

- E o mare economie de timp, spuse vînzătorul. Experții au făcut calcule. Se economisesc cincizeci și trei de minute pe săptămîină.

- Și ce faci cu aceste cincizeci și trei de minute?

- Ce vrei...

“Eu, își zise micul prinț, dacă aș avea cincizeci și trei de minute la dispoziție, aș merge încetîșor către o fîntînă...”

Capitolul XXIV

Eram în a opta zi a panii mele în desert și ascultasem povestirea despre negustorul de pastile contra setei în timp ce sorbeam ultima picătură de apă din rezerva mea:

- Ah! îi spusei micului prinț, sunt foarte frumoase amintirile tale, dar eu nu mi-am reparat încă avionul și nu mai am nimic de băut și aș fi fericit, la rîndul meu, dacă aș putea merge încetișor către o fîntînă!

- Prietena mea, vulpea, îmi zise el...

- Omulețule drag, aici nu mai e vorba de vulpe!

- De ce?

- Pentru că o să murim de sete...

El nu înțelese raționamentul meu și îmi răspunse:

- E bine să fi avut un prieten, chiar dacă o să mori. Eu sunt foarte mulțumit că am avut-o pe vulpe ca prietenă...

Nu își dă seama de pericol, mi-am zis. Lui nu îi e niciodată nici foame nici sete. Un pic de soare îi ajunge...

Dar el mă privi și răspunse gândului meu:

- Și mie mi-e sete... să căutăm o fîntînă...

Avui o senzație de descurajare: este absurd să cauți o fîntînă, la întîmplare, în imensitatea deșertului. Totuși pornirăm.

Am mers ore în șir, în tăcere, pînă ce căzu noaptea și stelele începură să strălucească. Le zării ca într-un vis, avînd un pic de febră, din cauza setei mele. Cuvintele micului prinț dansau în mintea mea:

- Ti-e și ție sete, deci?

Dar el nu răspunse la întrebarea mea. El îmi spuse pur și simplu:

- Apa poate să fie bună și inimii...

Nu am înțeles răspunsul său, dar am tăcut... Știam bine că nu trebuie să îl întreb nimic.

Era obosit. Se așează. Eu m-am așezat lângă el. Și, după un moment de tăcere, el adăugă:

- **Stelele sunt frumoase datorită unei flori care nu se vede...**
- **Am răspuns “bineînțeleș” și am privit, fără să vorbesc, dunele de nisip în lumina lunii.**
- **Deșertul e frumos, adăugă el...**

Și e adevărat. Mi-a plăcut întotdeauna deșertul. Stai pe o dună de nisip. Nu vezi nimic. Nu auzi nimic. Și totuși ceva strălucește în această liniște...

- **Ceea ce înfrumusețează deșertul, spuse micul prinț, este că el ascunde undeva o fântână...**

Am fost surprins când am înțeleș dintr-o dată această logică misterioasă a nisipului. Pe când eram băiețel, locuiam într-o casă veche, iar legenda spunea că acolo era ascunsă o comoară. Bineînțeleș, nimeni nu a găsit-o, poate nici nu a căutat-o. Dar ea făcea casa ca vrăjită. Casa mea ascundea un secret în inima sa...

- **Da, am spus micului prinț, fie că e vorba de casă, de stele ori de deșert, ceea ce le face să fie minunate nu se arată ochiului!**
- **Sunt mulțumit, zise el, că ești de acord cu vulpea mea.**

Cum micul prinț adormi, l-am luat în brațe și mi-am continuat drumul. Eram emoționat. Mi se părea că duc o comoară fragilă. Mi se părea chiar că nu există nimic mai fragil pe tot Pământul. Privii, la lumina lunii, fruntea lui palidă, ochii lui închiși, șuvițele de păr care se mișcau în bătaia vântului și îmi spuneam: ceea ce văd aici nu e decît o scoarță. Ceea ce e important cu adevărat nu se vede...

Cum buzele sale întredeschise schițau un zîmbet, mi-am mai spus: “Ceea ce mă emoționează atît de tare la micul meu prinț adormit este credința sa față de o floare, imaginea unui trandafir care luminează în el precum flacăra într-o lampă, chiar și când doarme...” Și îmi păru chiar mai fragil după aceste gînduri. Trebuie să ai mare grija de o lampă: o adiere de vînt o poate stinge...

Și, tot mergînd așa, am dat în zori de zi peste fîntînă.

Capitolul XXV

- Oamenii, spuse micul prinț, se înghesuie în trenuri rapide, dar nu mai știu ce caută. Atunci se agită și se învîrt în cerc...

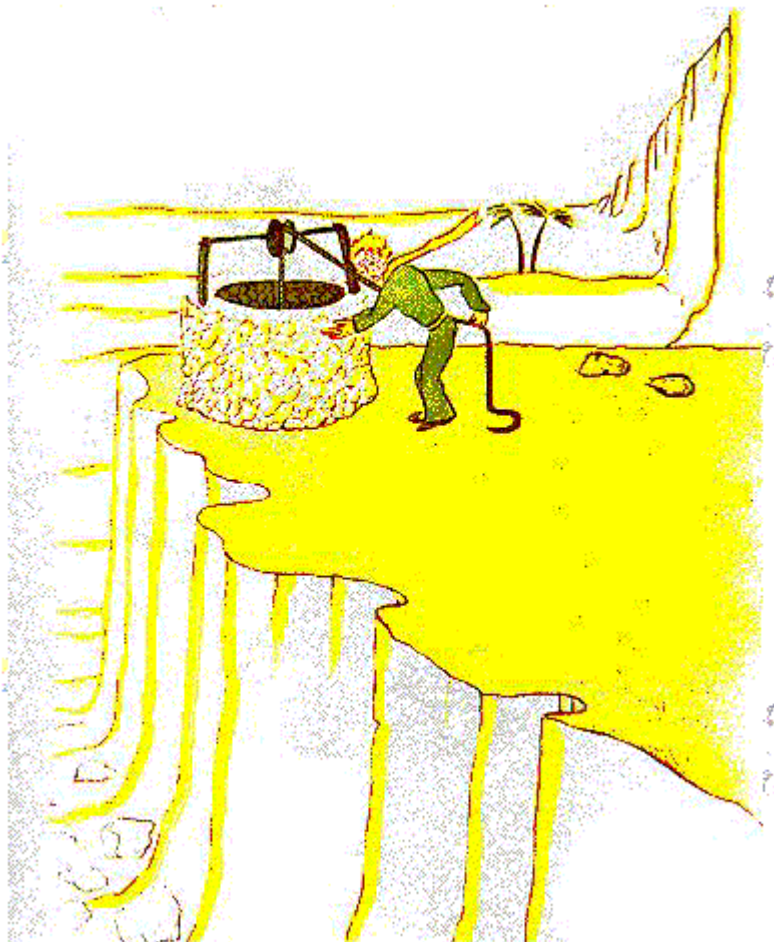
Și adăugă:

- Asta nu e trist...

Puțul pe care îl căutasem nu semăna deloc altor puțuri sahariene. De obicei acestea sunt simple găuri adînci în nisip. Acesta semăna unei fîntîni de țară. Dar nu era nici un sat acolo și eu credeam că visez.

- E straniu, i-am spus micului prinț, totul e pregătit: scripetele, găleata și frînghia...

El rîse, atinse frînghia și făcu să joace scripetele. Iar scripetele scîrțîi ca o giruetă veche neatinsă de mult timp de vînt.

- Auzi, spuse micul prinț, noi trezim această fântână și ea cântă...

N-am vrut ca el să facă un efort:

- Lasă-mă pe mine, am spus, e prea greu pentru tine.

Încetul cu încetul, am tras găleata pînă la gura fântîinii. Am sprijinit-o acolo cu oarecare efort. În urechi îmi rămăsese cîntecul scripetelui și în apa care se mișca încă vedeam soarele tremurînd.

- Mi-e sete de apa aia, dă-mi să beau...

Am înțeles ce dorea!

Am ridicat găleata pînă la buzele sale. Bău, cu ochii închiși. Apa avea în ea bucuria unei sărbători. Era făcută din mersul sub stele, din cîntecul scripetelui, din efortul brațelor mele. Ea era un cadou pentru inimă.

Întocmai cum era când, copil fiind, luminițele pomului de Crăciun, muzica slujbei de la miezul nopții, blîndețea zîmbetelor, toate acestea creau bucuria cadoului de Crăciun pe care îl primeam.

- Oamenii de la tine, zise micul prinț, cultivă cinci mii de trandafiri în aceeași grădină... și nu găsesc ceea ce caută...

- Nu găsesc, am răspuns...

- Și totuși ceea ce caută ar putea fi găsit într-un singur trandafir sau într-un pic de apă...

Și micul prinț adaugă:

- Dar ochii sunt orbi. Trebuie să cauți cu sufletul.

Am băut. Am respirat adînc. Nisipul are în zorii zilei culoarea mierii. Eram fericit și din pricina acestei culori de miere. De ce ar fi trebuit să fiu trist?

- Trebuie să îți ții promisiunea, îmi zise încetișor micul prinț, care, din nou, se așezase în apropierea mea.

- Care promisiune?

- Știi tu... botnița pentru oaia mea... sunt răspunzător de această floare!

Am scos din buzunar schițele desenelor mele. Micul prinț le zări și spuse rîzînd:

- Baobabii tăi seamănă un pic cu niște verze...

- Oh!

Eu, care eram atît de mîndru de baobabi!

- Uită-te la vulpea ta... urechile ei... seamănă puțin cu niste coarne... și sunt prea lungi!

Și rîse din nou.

- Ești nedrept, omulețule, eu nu știam să desenez altceva decît șerpi boa închiși și deschiși.

- Oh! Totul va fi în ordine, spuse el, copiii înțeleg.

Am schițat deci o botniță. I-am dat-o cu inima strânsă:

- Tu ai planuri de care eu nu am cunoștință...

Dar nu îmi răspunse. Îmi spuse doar:

- Știi... mâine se împlinește un an de când am căzut pe Pământ...

Apoi, după un pic de liniște, mai zise:

- Am căzut pe aici, pe aproape...

Și roși.

Și, din nou, fără să înțeleg de ce, am simțit o tristețe ciudată. O întrebare îmi trecu prin minte:

- Atunci nu e deloc împlător că acum opt zile când te-am cunoscut te plimbai singur - credeam că fără nici un rost - la mii de kilometri de orice regiune locuită! Te întorceai către punctul căderii tale?

Micul prinț roși din nou. El nu răspundea niciodată la întrebări, dar când roșești, asta înseamnă "da", nu-i așa?

- Ah! i-am spus, mi-e frică...

Dar el îmi răspunse:

- Tu trebuie acum să muncești. Trebuie să te întorci la avionul tău. Eu te aștept aici. Vino din nou mâine seară...

Dar eu nu eram liniștit. Îmi aminteam de vulpe. Riști să plîngi un pic dacă te-ai lăsat domesticit...

Capitolul XXVI

Lîngă fîntîna se afla ruina unui vechi zid din piatră. Când m-am întors a doua zi pe înserat de la treburile mele, l-am zărit de departe pe micul prinț așezat pe acea ruină, cu picioarele atîrnînd. Și l-am auzit vorbind:

- Nu îți mai amintești, deci? spuse el. Nu e chiar aici!

O altă voce îi răspunse, fără îndoială, căci replică:

- Ba da! Ba da! ziua e exact asta, dar nu e locul...

Mi-am continuat mersul către zid. Nici nu vedeam, nici nu auzeam pe nimeni. Totuși, micul prinț vorbi din nou:

- Bineînțeles. Vei vedea unde va începe urma mea în nisip. Nu ai decît să mă aștepți acolo. Voi fi acolo la noapte...

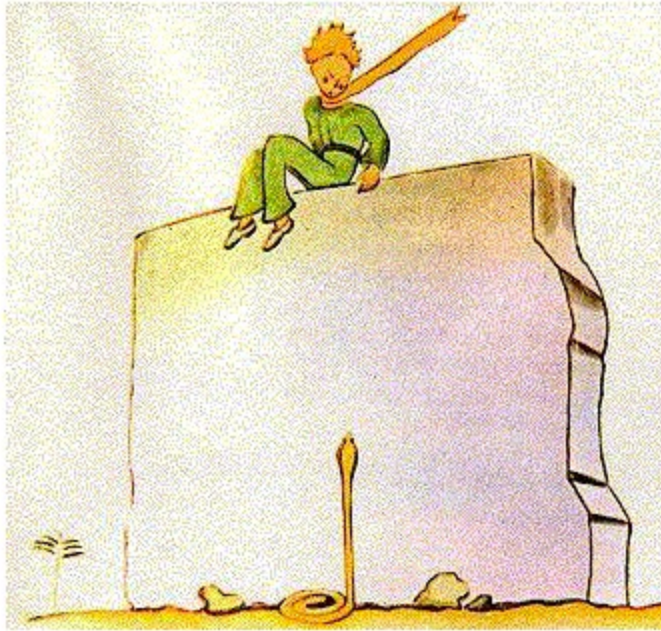
Eram la douăzeci de metri de zid și încă nu vedeam nimic.

Micul prinț mai zise, după un moment de tăcere:

- Ai venin bun? Ești sigur că nu mă vei face să sufăr îndelung?

Eu mă oprii, cu inima strînsă, dar tot nu înțelegeam.

- Acum du-te, spuse el... vreau sa cobor!

Atunci mi-am coborât eu însumi ochii către baza zidului și am sărit! Era acolo, întors către micul prinț, unul din acei șerpi galbeni care îți iau viața în treizeci de secunde. Căutându-mi pistolul în buzunar, am grăbit pasul, dar, datorită zgomotului pe care l-am făcut, șarpele alunecă ușor în nisip, ca un firioșor de apă care se stinge și, fără să se grăbească, dispăru între pietre cu un ușor sunet metalic.

Am ajuns lângă zid tocmai la timp ca să îl iau în brațe pe prințul meu drag, palid ca omătul.

- Ce mai e și istoria asta? Acum vorbești cu șerpui!

Îi desfăcui fularul auriu pe care îl purta mereu. I-am udat tâmplele și i-am dat să bea. Iar acum nu mai îndrăzneam să îl întreb nimic. Mă privi serios și mă luă de gât. Îi simțeam bătând inima, precum cea a unei păsări care moare, împușcată. Îmi spuse:

- Sunt mulțumit că ai găsit ceea ce lipsea avionului tău. Te vei putea întoarce acasă...

- De unde știi tu?

Veneam special să îl anunț că, împotriva tuturor așteptărilor, îmi reușisem treaba!

El nu răspunse nimic la întrebarea mea, dar adăugă:

- Și eu mă întorc astăzi acasă la mine...

Apoi, cu melancolie:

- E mult mai departe... e mult mai greu...

Simțeam prea bine că se petrecea ceva neobișnuit. Îl strângeam în brațele mele ca pe un copil și cu toate astea simțeam că aluneca într-un abis fără ca eu să pot face nimic pentru a-l opri...

Avea o privire serioasă, pierdută undeva departe:

- Am oaia ta. Și cușca pentru ea. Și botnița...

Surîse cu melancolie.

Am așteptat o bucată de vreme. Simțeam că își revine încetul cu încetul:

- Omulețule, ți-e frică...

Îi fusese frică, desigur! Dar rîse calm:

- Îmi va fi și mai frică diseară...

Din nou m-am simțit paralizat de un sentiment al implacabilului. Și am înțeles că nu suportam ideea de a nu mai auzi acest rîs. Pentru mine asta era ca o fîntînă în deșert.

- Omulețule, vreau să te mai aud rîzînd...

Dar el îmi spuse:

- În noaptea asta se va împlini un an. Steaua mea se va afla exact deasupra locului unde am căzut anul trecut...

- Omulețule, nu-i așa că povestea asta cu șarpele și cu reîntîlnirea și cu steaua nu e decît un vis urît?

Dar el nu răspunse la întrebarea mea. Îmi spuse:

- Ceea ce este important nu se vede...

- Desigur...

- Este ca și cu floarea. Dacă iubești o floare care se află pe o stea, este reconfortant să privești noaptea cerul. Toate stelele află pe ele flori.

- Bineînțeles...

- Tu vei privi noaptea stelele. A mea este mult prea mică pentru a-ți putea arăta unde este. E mai bine așa. Pentru tine, steaua mea va fi una dintre stele. Și atunci îți va face plăcere să le privești pe toate... Ele îți vor fi toate apropiate. Și să știi că vreau să îți fac un cadou...

Rîse din nou.

- Ah! Omulețule, omulețule drag, ce mult îmi place să-ți aud rîsul!

- Exact ăsta va fi cadoul meu... va fi ca și apa...

- Ce vrei să spui?

- Oamenii au stele care nu înseamnă același lucru pentru toți. Pentru unii, care călătoresc, stelele sunt călăuze. Pentru alții nu sunt altceva decît niște luminițe. Pentru alții care sunt savanți ele reprezintă niște probleme. Pentru omul de afaceri ele erau ca aurul. Dar toate aceste stele sunt lipsite de glas. Tu vei avea stele cum nimeni altcineva nu are...

- Ce vrei să spui?

- Cînd vei privi cerul, noaptea, pentru că eu voi locui pe una din ele, pentru că eu voi rîde acolo, atunci pentru tine va fi ca și cum toate stelele ar rîde. Tu vei avea stele care vor ști să rîdă!

Și rîse din nou.

- Și cînd te vei fi împăcat (căci întotdeauna sfîrșești prin a te împăca) vei fi mulțumit ca m-ai cunoscut. Tu vei fi prietenul meu pentru totdeauna. Vei avea chef să rîzi cu mine. Și vei deschide uneori fereastra, așa, pentru

plăcerea ta... Iar prietenii tăi vor fi foarte surprinși văzându-te rîzînd către cer. Atunci le vei spune: "Da, stelele mă fac întotdeauna să rîd!" Și ei te vor crede nebun. Din cauza mea...

Și rîse din nou.

- Va fi ca și cum ți-aș fi dat eu, în locul stelelor, o mulțime de zurgălăi care ar ști să rîdă...

Și rîse iarăși. Apoi redeveni serios:

- În noaptea asta... știi... te rog, nu veni.

- Nu te voi părăsi.

- Voi arăta ca și cum mi-ar fi rău... va fi ca și cum aș muri un pic. Asta este. Nu veni să vezi asta, nu îți face bine...

- Nu te voi părăsi.

Dar el își făcea griji.

- Îți spun asta... și din cauza șarpelui. Nu aș vrea să te muște... Șerpii sunt răi. Pot mușca doar așa din plăcere...

- Nu te voi părăsi.

Dar ceva îl liniști:

- E drept că nu au venin pentru o a doua mușcătură...

În noaptea aceea nu l-am văzut plecînd. Se strecurase fără nici un zgomot. Cînd am reușit să îl ajung, am văzut că avea un mers hotărît, cu un pas rapid. Îmi zise doar atît:

- Ah! Tu ești aici...

Și mă luă de mîină, suferind pentru mine:

- Nu ai făcut bine. Vei suferi. Voi părea că voi fi mort, dar nu va fi așa...

Eu tăceam.

- Va fi ca o veche carcasă abandonată. Asta nu e ceva trist...

Eu tăceam.

El se descurajă un pic. Dar făcu încă un efort:

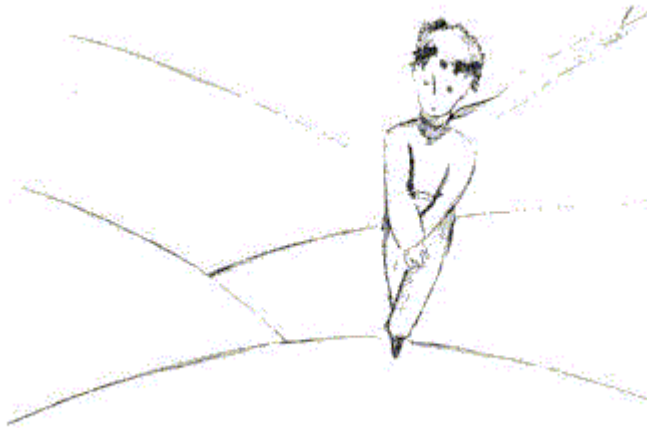
- Știi, va fi fermecător. Și eu voi privi stelele. Toate stelele vor avea puțuri cu scripeți ruginiți. Toate stelele îmi vor da să beau...

Eu tăceam.

- Va fi așa de amuzant! Tu vei avea cinci sute de milioane de zurgălăi, eu voi avea cinci sute de milioane de fântâni...

Tăcu și el, căci plîngea...

- E aici. Lasă-mă să mai merg un pic singur.

Și se așeză, căci îi era frică.

Mai spuse:

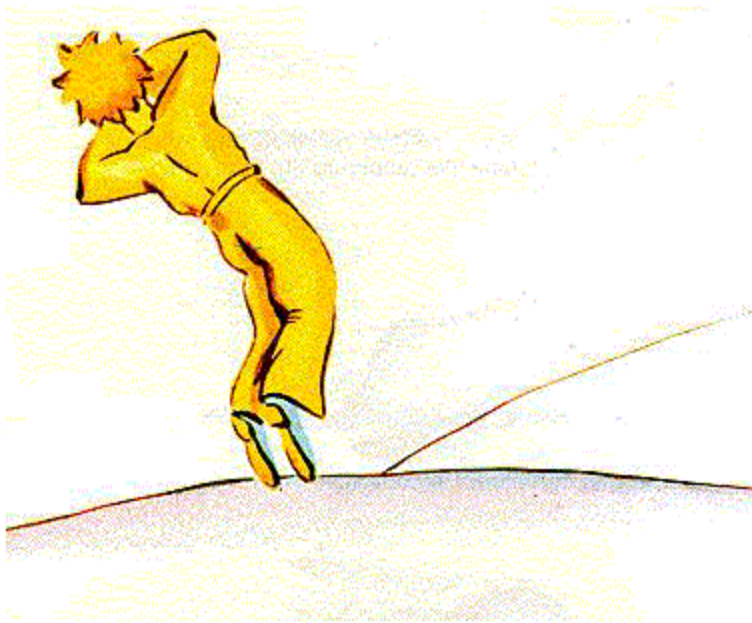
- Știi... floarea mea... sunt responsabil de ea! E atât de neputincioasă și atât de naivă. Nu are decât patru spini pentru a se apăra împotriva întregii lumi...

Mă așezai, căci nu mai puteam sta ridicat. El spuse:

- Gata... Asta-i tot...

Mai ezită puțin, apoi se ridică. Făcu un pas. Eu nu mă puteam clinti din loc.

Nu fu nimic altceva decât o strălucire gălbuie în apropierea gleznei sale. Rămase o clipă nemișcat. Nu țipă. Căzu încet, așa cum cade un copac doborât. Nici măcar nu făcu zgomot, din cauza nisipului.

Capitolul XXVII

Acum se împlinesc șase ani de atunci... Nu am povestit încă nimănui lucrurile astea. Tovarășii mei care m-au revăzut au fost foarte bucuroși că eram în viață. Eram trist, dar le spuneam: e din cauza oboselii...

Acum m-am mai împăcat puțin. Vreau să spun... nu chiar de tot. Dar sunt sigur că el s-a întors pe planeta lui, căci în zorii zilei nu i-am găsit trupul. Nu era un corp chiar așa de greu... Și îmi place să ascult noaptea stelele. E ca și cum cinci mii de zurgălăi...

Dar iată că am uitat ceva foarte important. Am uitat să îi pun curelușă de piele botniței pe care am desenat-o pentru micul prinț! Nu va putea niciodată să o pună oii. Atunci stau și mă întreb: “Ce s-a întâmplat pe planeta lui? Poate că oaia a mâncat floarea...”

Uneori îmi zic: “Bineînțeles că nu! Micul prinț își pune în fiecare seară floarea sub globul de sticlă și are bine grijă de oaia lui...” Atunci sunt fericit. Și toate stelele rîd încetîșor.

Alteori, însă, îmi zic: “E neatent o dată și ajunge, s-a terminat! A uitat într-o seară să pună globul de sticlă sau oaia a ieșit într-o noapte pîs-pîs, fără zgomot...” Atunci cîntecul zurgălăilor se preschimbă în lacrimi!...

E o mare taină aici. Pentru voi, cei care îl iubiți pe micul prinț, ca și pentru mine, nimic în tot universul nu mai e la fel ca înainte dacă undeva, nu știm precis unde, o oaie a mâncat un trandafir...

Priviți cerul. Întrebați-vă: oaia a mâncat sau nu floarea? Și veți vedea cum totul se schimbă...

Dar nici un om mare nu va înțelege vreodată că asta are atîta importanță!

Acesta este pentru mine cel mai frumos și cel mai trist peisaj din lume. Este același peisaj ca în pagina precedentă, dar l-am mai desenat o dată ca să vi-l arăt mai bine. Aici a apărut și apoi a dispărut micul prinț pe Pămînt.

Priviți atent acest peisaj, ca să fiți siguri că îl puteți recunoaște dacă veți călători vreodată în Africa, în deșert. Iar dacă vi se întâmplă să treceți pe acolo, vă rog să nu vă grăbiți, așteptați un pic exact sub stea! Dacă atunci vine la voi un copil, dacă râde, dacă are plete de aur, dacă nu răspunde la întrebări, veți ghici prea bine cine este. Atunci fiți drăguți! Nu mă lăsați să fiu trist: scrieți-mi repede că s-a întors...

